

1. Təbii şərait nəyə təsir edir?

- tikintiyə
- istehsalın ixtisaslaşmasına
- nəqliyyat sahələrinə
- √ istehsalın yerləşməsinə
- təhsil və səhiyyəyə

2. Təbii ehtiyatsız mümkün olmayan:

- ərazi istehsal kompleksləri
- √ iqtisadi rayonlaşma
- maddi nemətlər istehsalı
- istehsalın kooperativləşməsi
- istehsalın təmərküzləşməsi

3. Renta və məsrəf üsulları nə deməkdir?

- √ təbii ehtiyatların qiymətləndirilməsi
- ekoloji qiymətləndirmə
- təbii resursların ehtiyatı
- təbii ehtiyatların mənimsənilməsi
- istehsalı və istehlakı

4. İstismarın izn həddinə aiddir:

- Hidrosferin çirklənmə indeksi (HÇİ)
- Atmosferin çirklənmə indeksi (AÇİ)
- √ ekoloji iqtisadi məhdudsiyyət
- Konsentrasiyanın izn həddi (KİH)
- Tullantıların izn həddi (TİH)

5. Təbii ehtiyatlar qiymətləndirilmir:

- Subyektiv qiymətləndirmə.
- Məsrəflər üsulu ilə;
- √ Qraflar üsulu ilə;
- Renta;
- Alternativ dəyərlər;

6. Təbii ehtiyatların qiymətləndirilməsinə aid deyil:

- Alternativ dəyərlər;
- √ Həcmnin müəyyən edilməsi.
- Balla qiymətləndirmə;
- Renta;
- Məsrəf üsulu;

7. Təbii ehtiyatlar təsir edir:

- İqlim.
- √ İstehsalın inkişafı;
- Ərazinin abadlaşması;
- Relyef;
- Elmin inkişafı;

8. Maddi nemətlər istehsalında iştirak etmir:

- Kənd təsərrüfatı;
- √ Təbii şərait.
- Hasilat sənayesi;
- Təbii ehtiyatlar;
- Sənaye;

9. Maddi nemətlər istehsalı mümkün deyil:

- Çay və göllərsiz.
- Təbii şəraitsiz;
- İqlimsiz;
- √ Təbii ehtiyatsız;
- Relyefsiz;

10. Təbii ehtiyatların qiymətləndirilməsinin ən əsas üsulu budur:

- Gəlir.
- √ Renta.
- Kapital.
- İcarə.
- Məsrəf.

11. Ekoloji-iqtisadi məhdudiyət hansıdır?

- Atmosferin çirklənmə indeksi (AÇİ)
- √ İstismarın izn həddi (İİH)
- Konsentrasiyanın izn həddi (KİH)
- Tullantıların izn həddi (TİH)
- Hidrosferin çirklənmə indeksi (HÇİ)

12. Tİİ elminin tədqiqat obyektı hansı sistemdir:

- məhəlli ərazi-istehsal kompleksi.
- √ ekoloji –iqtisadi sistem;
- təbii-ərazi kompleksi;
- təbii-texnogen kompleks;
- ərazi-istehsal kompleksi;

13. Təbii mühitə təsirin izn həddi norması (İHN) hansı sahələrə ayrılır?

- √ sahəvi və regional
- maksimum və minimum
- kimyəvi və fiziki
- baza və lokal
- təsirli və təsirsiz

14. Qraflar üsulu nədir?

- Məsrəflər üsulu ilə;
- Subyektiv qiymətləndirmə
- Renta;
- Alternativ dəyərlər;
- √ təbii ehtiyatların qiymətləndirilməsi

15. Təbii ehtiyatların qiymətləndirilməsinə aid deyil:

- Renta;
- √ elmin inkişafı
- Alternativ dəyərlər

- Balla qiymətləndirmə
- Məsrəf üsulu;

16. İstehsalın inkişafına təsir edən amillərdən biridir:

- Relyefə
- İqlimə.
- √ təbii ehtiyatlar
- Ərazinin abadlaşmasına;
- Elmin inkişafına;

17. Təbii şərait amilinə daxil deyil:

- √ geoloji dövrlər
- külək
- iqlim
- temperatur
- relyef

18. Azərbaycan Respublikasının orta radiasiya fonu nə qədərdir?

- 400 mkr/ saat.
- 30-40 mkr/ saat.
- 10 mkr/ saat.
- √ 15-20 mkr/ saat.
- 50 mkr/ saat.

19. Ekoloji məhdudiyətlər lazımdır:

- İqtisadiyyatı inkişaf etdirmək üçün.
- Torpağı genişləndirmək üçün.
- Kənd təsərrüfatı üçün.
- √ Təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə və mühafizə üçün.
- Sənayeni inkişaf etdirmək üçün.

20. Davamlı inkişafın göstəricisi:

- √ Zəif və ciddi.
- Regional inkişaf.
- Yeni texnologiyanın gətirilməsi.
- Texnikanın tətbiqi.
- Lokal inkişaf.

21. Ekoloji – iqtisadi maraqlar hansı səbəbdən yaranır?

- təbii mühitin dəyişməsindən
- √ təbiətlə - cəmiyyətin əlaqəsindən
- ekoloji tarazlığın pozulmasından
- istehsalın inkişafından
- cəmiyyətin vəziyyətindən

22. Cəmiyyət istehsal üçün ilkin xammala haradan götürür?

- √ təbiətdən
- tədqiqatlardan
- hidrosferdən
- atmosferdən
- elmin fəaliyyətindən

23. Təbiətdə cəmiyyət arasında qarşılıqlı əlaqə necə xarakterizə olunur?

- istehlakın əsasıdır
- əlaqəsi yoxdur.
- əhalinin rifah halını müəyyən edir
- istehsalın bazasıdır
- √ çoxplanlı və kompleks məsələdir

24. Termik çirklənmə sularında neçə dərəcə ola bilər?

- 2 °C
- 10°C
- √ 5°C
- 8 °C
- 6°C

25. Orta radiasiya fonu Azərbaycan Respublikasında nə qədərdir?

- √ 15-20 mkr/saat
- 10 mkr/ saat.
- 30-40 mkr/ saat.
- 20-25 mkr/ saat.
- 5-10mkr/ saat.

26. Təbii ehtiyatlardan istifadə üçün nə lazımdır?

- √ ekoloji məhdudiyyətlər
- Torpağı genişləndirmək üçün.
- Kənd təsərrüfatı üçün.
- Təbii ehtiyatlardan istifadə üçün
- Sənayeni inkişaf etdirmək üçün.

27. Dənizdə və şirin sularda konsentrasiyanın izn həddi hansı səviyyədədir?

- fərqli deyil
- izn həddi yoxdur
- eynidir
- qismən uyğundur
- √ bir birindən fərqlənir

28. Zəif və ciddi terminləri nəyə aiddir?

- Lokal inkişaf
- Reqional inkişaf
- √ davamlı inkişaf
- Yeni texnologiyanın gətirilməsi
- Texnikanın tətbiqi

29. Ekoloji həyatın mənəvi varlığı nədir?

- cəmiyyətlə təbiətin qarşılıqlı əlaqəsi.
- Ziddiyyətli anlayış
- İqtisadi reformalar
- İqtisadi maraq
- √ Ekoloji iqtisadi tələb

30. Təbii ehtiyatların təsnifatı nəyə aid edilir?

- İqlim göstəricilərinə
- Əmək ehtiyatlarının mövcudluğu.
- Təbii ehtiyatların emalı.

- ✓ təbiətlə cəmiyyət arasında əlaqəyə
- Çay şəbəkəsi.

31. Termik çirklənmə sularında neçə dərəcə ola bilər?

- ✓
-
-
-
-

32. Aşağıda verilənlərdən hansı ətraf mühitə daha çox təsir edir:

- Meşələr.
- Başqa planetlərdən gəlmələr.
- ✓ İnsanlar.
- Quşlar.
- Heyvanlar.

33. Konsentrasiyanın izn həddi bir-birindən fərqlənir:

- Bütün sularda.
- ✓ Dənizdə və atmosferdə.
- Ayrı-ayrı ölkələrdə.
- Torpaqların hamısında.
- Bütün şəhərlərdə.

34. Azərbaycan Respublikasında radiasiya tonu nə qədərdir?

- 5-10 mkr/saat
- 25-30 mkr/saat
- ✓ saatda 15 – 20 mikrorentgen
- 30-40 mkr/saat
- 30-35 mkr/saat

35. Bütün müəssisələr üçün konsentrasiyaların izn həddi necə müəyyən olunur?

- təhlükəlidir
- daimidir
- müxtəlifdir
- müvəqqətidir
- ✓ eynidir

36. Qurğuşun üçün konsentrasiyanın izn həddi (KİN) havada nə qədər təşkil edir?

- 2-4 mq/m³
- ✓ 1,5 mq/m³
- 2,5 mq/m³
- 3,5 mq/m³
- 3-5 mq/m³

37. Kadastr qiymətləndirilməsi ilə qiymətləndirilmir:

- ✓ Neft.
- Torpaq

- dəmir filizi
- Torpaq,su,meşə
- Meşə

38. Təbii ehtiyatların iqtisadi qiymətləndirilməsi nədir?

- elmi əsaslarla yerinə yetirilir
- ümumi iqtisadi qiymətləndirməlidir
- insanların maddi nemətidir
- ✓ təsərrüfat əhəmiyyətinin pulla ifadəsidir
- Dövlət tərəfindən tənzimlənir

39. Təbii ehtiyatlar qiymətləndirilir:

- Genetik üsulla;
- Qraflar üsulu ilə;
- Həcm üsulu;
- Çirklənmə dərəcəsinə görə.
- ✓ Alternativ dəyərlər;

40. Təbii ehtiyatlar alınır:

- ✓ Təbii ünsürlərdən.
- Təbii amillərdən.
- Günəş enerjisindən.
- Hidrosferdən.
- Atmosferdən.

41. Atmosferin və hidrosferin çirklənmə indeksi neçə göstəricidən (KİH) asılıdır?

- 3
- 2
- 8
- 6
- ✓ 5

42. Müəssisələrdə avadanlıqların soyudulması üçün işlədilən çoxlu su hansı çirklənməni yaradır?

- təbii
- zəhərli
- texniki
- texnoloji
- ✓ termik

43. Atmosferi çirkləndirən toz, azot oksidləri, kükürd oksidləri, karbon oksidi və s. neçə faiz təşkil edir?

- 55%
- ✓ 98%
- 86%
- 78%
- 60%

44. Təbii mühitin keyfiyyəti nədir?

- ekoloji - iqtisadi səviyyə
- ✓ yaşayışın təmin edici səviyyəsi
- təbii resursların zənginliyi
- təbii mühitin sağlamlığı
- mühitin təmizliyi

45. Torpaq,su,meşə hansı üsulla qiymətləndirilir?

- məsrəf
- √ kadastr
- alternativ
- qraflar
- renta

46. Məsrəf üsulu nədir?

- √ təbii ehtiyatların qiymətləndirilməsi
- Alternativ dəyərlər;
- Balla qiymətləndirmə
- Məsrəf üsulu;
- Həcmənin müəyyən edilməsi.

47. İstehsalın yerləşməsinə təsir edən amillərdən biridir;

- təbii şərait
- √ relyef
- su
- torpaq
- iqlim

48. İstehsalın yerləşməsinə təsir edən amillər:

- Sistemləşməyə
- Elmin inkişafına.
- √ təbii şərait
- İstehsalın təmərküzləşməsinə;
- Kooperasiyaya;

49. İnsanların istifadə etdiyi və edə biləcəyi ehtiyatlar necə adlanır?

- √ təbii resurs
- Sənaye müəssisələri.
- Müxtəlif texnoloji avadanlıqlar;
- Faydalı qazıntılar
- Əmək ehtiyatları

50. Təbii ehtiyatların ekoloji qiymətləndirilməsinə bu kateqoriyalar aiddir:

- NBA
- UNO
- DES
- İHJ
- √ ABC

51. Kadastr qiymətləndirməsi aiddir:

- √ Torpaq, su, meşəyə;
- Əlvan metal filizlərinə.
- Neftə;
- Təbii qaza;
- Dəmir filizinə;

52. Təbii ehtiyatlar bu üsullarla qiymətləndirilir:

- Ekstrapolyasiya üsulu;
- Kütlə üsulu.

- √ Məsrəf üsulu;
- Qraflar üsulu;
- Genetik üsul;

53. İqlim təsir edir:

- İqtisadi böhran;
- Sənayeləşmə;
- Relyef ;
- Kənd təsərrüfatının kimyalaşması
- √ İstehsalın yerləşməsinə;

54. Təbii şərait təsir edir:

- √ İstehsalın yerləşməsi;
- Elmin inkişafı.
- Sistemləşmə;
- Kooperasiya;
- İstehsalın təmərküzləşməsi;

55. İstehsalın yerləşməsinə təsir edə bilər:

- Günəş enerjisi;
- Atmosfer təzyiqi;
- Əhalinin sayı.
- √ Təbii şərait;
- Çay şəbəkəsi;

56. Təbii resurs anlayışına aiddir:

- √ İnsanların istifadə etdiyi ehtiyatlar;
- Sənaye müəssisələri.
- Müxtəlif texnoloji avadanlıqlar;
- Faydalı qazıntılar;
- Əmək ehtiyatları;

57. Təbii ehtiyatların geoloji qiymətləndirilməsinə bu kateqoriyalar aiddir:

- J, D, E
- İ, B, J
- J, N, N
- √ A, B, C
- N, B, A

58. ətraf mühitin bu komponentlərinə təsirin qiymətləndirilməsi prosesi aparılır:

- suyun
- əbədi və tarixi abidəlin
- Havanın
- √ ictimaiyyətin
- torpağın

59. Ekoloji qiymətləndirmədə ictimaiyyətin iştirakını vacib sayan hansı təşkilatdır?

- YUNEP təşkilatı
- Ətraf mühit üzrə BMT təşkilatı
- Avropa İqtisadi Birliyi
- √ BMT – nin Avropa İqtisadi komissiyası
- YUNESKO

60. Ekoloji qiymətləndirmədə iştirak edən tərəflərdən biridir:

- müəssisələr
- ✓ ictimaiyyət
- həkimlər
- dünya təşkilatları
- hüquqi şəxslər

61. Ekoloji qiymətləndirmənin sərtlərindən biridir:

- qiymətləndirmənin vacibliyi
- məlumatların toplanması
- işin yerinə yetirilmə vaxtı
- layihənin növü və miqyası
- ✓ layihə sonu qərarlar

62. Fəal çirklənmə zolaqları hansı ölçü ilə xarakterizə olunur?

- 10 h
- 8 h
- 20 h
- 2 h
- ✓ 50 h

63. Su hövzələrinin çirklənməsindən çirkab suların həcmi nədən

- Yağıntuların tərkibi
- Suyun kimyəvi tərkibi.
- Su sərfi.
- ✓ su hövzələrinə dəyən zərərdən
- Yağıntuların miqdarı.

64. Torpağın münbitliyinin dövriyyədən çıxması nədən asılıdır?

- ✓ dəyən zərərdən
- Məhsulların satış qiymətindən
- Məhsuldarlığın aşağı düşməsindən;
- Çirklənən torpağın sahəsindən;
- Hər hektardan gələn gəlirdən;

65. Bitkiçiliyə dəyən zərər nədən asılıdır?

- Heyvandarlıq sahəsində məhsuldarlığın aşağı düşməsindən;
- Heyvandarlıq məhsullarının həcmindən
- ✓ məhsuldarlığın aşağı düşməsindən
- Məhsulun satış qiymətindən;
- Heyvandarlıq təsərrüfatlarının sayından;

66. Təsərrüfat sahələrinə dəyən zərərin cəmi nə deməkdir?

- Sənaye və kənd təsərrüfatına dəyən zərərlərin cəmi kimi;
- ✓ Təsərrüfat sahələrinə dəyən zərərlərin cəmi kimi
- Kənd təsərrüfatına dəyən zərər kimi;
- Sənayeyə dəyən zərər kimi;
- təsərrüfata dəyən zərər

67. Birbaşa üsulla nə hesablanır?

- sosial problemlər

- iqtisadi qiymətləndirmə
- √ çirklənmədən dəyən zərər
- sosial ödənişlər
- vergi ödənişlər

68. Fəal çirklənmə zolaqlarının radiusu bərabərdir:

- 8 h
- √ 50 h
- 10 h
- 2 h
- 20 h

69. Su hövzələrinin çirklənməsindən dəyən zərəyə təsir edir:

- Su sərfindən.
- √ Çirkab suların həcmindən.
- Suyun kimyəvi tərkibindən.
- Yağıntuların tərkibindən.
- Yağıntuların miqdarından.

70. Torpağın dövriyyədən çıxmasından dəyən zərər asılı deyil:

- √ Torpağın münbitliyindən;
- Məhsulların satış qiymətindən.
- Hər hektardan gələn gəlirdən;
- Məhsuldarlığın aşağı düşməsindən;
- Çirklənən torpağın sahəsindən;

71. Heyvandarlığa dəyən zərər asılı deyil:

- √ Bitkiçiliyə dəyən zərərdən;
- Heyvandarlıq məhsullarının həcmindən.
- Heyvandarlıq sahəsində məhsuldarlığın aşağı düşməsindən;
- Bitkiçilik təsərrüfatlarının sayından;
- Məhsulun satış qiymətindən;

72. Təsərrüfata dəyən zərər necə hesablanır:

- Sənayeyə dəyən zərər;
- √ Təsərrüfat sahələrinə dəyən zərərlərin cəmi.
- Sənaye və kənd təsərrüfatına dəyən zərərlərin cəmi;
- Nəqliyyata dəyən zərər;
- Kənd təsərrüfatına dəyən zərər;

73. Çirklənmədən dəyən zərər bu üsulla hesablanır:

- √ Birbaşa;
- Təcrübə.
- Laboratoriya;
- Genetik;
- Dolayı;

74. Tİİ elminin vəzifələrinə aiddir:

- məhsulların sənaye emalı
- neft istehsalı
- √ təbiətdən səmərəli istifadə üsullarının tədqiqi;
- kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalı
- qaz emalı

75. İqtisadiyyat elmlərinə aiddir:

- √ təbiətdən istifadənin iqtisadiyyatı
- biologiya elmləri;
- coğrafiya elmləri;
- ekologiya elmləri.
- təbiət elmləri;

76. Təbiətdən istifadənin iqtisadiyyatı bu obyektləri öyrənmir:

- havanı
- √ atom enerjisini
- suyu
- torpağı
- günəş enerjisini

77. Ekoloji iqtisadi sistemlərə daxil deyil:

- √ ekobiznes
- ətraf təbii mühit
- həyat fəaliyyəti
- cəmiyyət
- aid olanı yoxdur

78. Ekoloji-iqtisadi sistem nədir?

- məhəlli ərazi-istehsal kompleksi.
- √ Tİİ-nin tədqiqat obyekti
- ərazi-istehsal kompleksi;
- təbii-texnogen kompleks;
- təbii-ərazi kompleksi;

79. Təbiətdən səmərəli istifadə üsullarının tədqiqi nəyə aiddir?

- neft istehsalı
- təbiətdən səmərəli istifadə üsullarının tədqiqi;
- kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalı
- məhsulların sənaye emalı;
- √ Tİİ elminin vəzifələrinə

80. Tİİ predmetinə aid deyil?

- təbii resursların hasilatı
- √ kompleks istehsallar
- təbii resursların istifadəsi
- təbii sərvətlərin istehlakı
- təbii resursların emalı

81. Təbiətlə cəmiyyətin qarşılıqlı əlaqələri hansı elmin tədqiqatlarına aiddir?

- √ təbiətdən istifadənin iqtisadiyyatının tədqiqatlarına
- Təbii resursların istehsalı cəlb olunması.
- Təbii şəraitin müəyyən olunması.
- Təbii resurs potensialının ərazi təşkili.
- Təbiətlə cəmiyyətin qarşılıqlı əlaqəsi.

82. Tİİ elmi bu obyektləri öyrənmir:

- günəş enerjisi;

- √ nüvə enerjisi.
- hava;
- su;
- torpaq;

83. Tİİ elmi öyrənir:

- hidrosferi.
- təbii şəraiti;
- təbii ərazi komplekslərini;
- təbii ehtiyatları;
- √ cəmiyyətlə təbiətin qarşılıqlı əlaqəsini;

84. Təbiətdən istifadənin iqtisadiyyatı elmi aiddir:

- √ iqtisadiyyat elmlərinə;
- təbiət elmlərinə;
- biologiya elmlərinə;
- coğrafiya elmlərinə;
- ekologiya elmlərinə.

85. Təbiətdən istifadənin iqtisadiyyatı elmi aşağıdakıları öyrənir:

- Təbii şəraitin müəyyən olunması.
- Təbii resurs potensialının ərazi təşkili.
- √ Təbiətlə cəmiyyətin qarşılıqlı əlaqəsi.
- Təbii resursların istehsalə cəlb olunması.
- Təbiətdə ekoloji tarazlığın indikasiyası.

86. Mikro səviyyədə təbiətdən istifadə özündə hansı sahələri birləşdirir?

- ekoloji lizinq, icarə
- iqlim, torpaq, bitki
- təbii resurslar
- ekoloji maliyyələşmə
- √ ekoloji xidmət, şöbə, sex

87. Ekoloji problemlər və onların həlli yolları təbiətdən istifadənin iqtisadiyyatında hansı istiqamət aiddir?

- maliyyə istiqamətinə
- √ tədqiqat istiqamətinə
- tənzimlənməsinə
- idarə olunmasına
- ekoloji – iqtisadi göstəricilərinə

88. ətraf mühitə antropogen təsir necə baş verir?

- insanlar tərəfindən
- Heyvanlar.
- Başqa planetlərdən gəlmələr.
- √ İnsanlar.
- Quşlar.

89. Təbiəti mühafizə tədbirləri hansı səviyyədə həll olunur?

- kosmik səviyyədə
- iqtisadi rayon səviyyəsində.
- ekoloji-iqtisadi kompleks səviyyəsində;
- √ ekoloji-iqtisadi səviyyədə

- təbii-ərazi kompleksində

90. Tİİ elminin vəzifələrinə aid deyil?

- təbiətdən istifadənin regional idarəetmə orqanlarının yaranması;
 - iqtisadiyyatın ekolojiləşdirilməsi.
- √ istehsalın intensivliyi
- meşə emalı
 - təbiətdən səmərəli istifadə yolları;

91. Tİİ-nin tədqiqat istiqamətinə aid edilmir:

- təbiətdən istifadənin tənzimlənməsi;
 - təbii resurs potensialı.
- √ biosenoz
- təbiəti mühafizə fəaliyyətinin maliyyələşməsi;
 - təbiəti mühafizə fəaliyyətinin maliyyələşməsi;

92. Tİİ-nin tədqiqat obyektinə aid olmayan:

- təbiətlə cəmiyyətin qarşılıqlı əlaqəsi;
- √ elektroenergetika sənayesi
- təbii şəraitin qiymətləndirilməsi;
 - təbii ehtiyatların qiymətləndirilməsi;
 - təbii resurs potensialı;

93. Tarix elmi təbiətdən istifadənin iqtisadiyyatı ilə bağlılığı necədir?

- √ sıx əlaqədə deyil
- coğrafiya;
 - biologiya;
 - geomorfologiya
 - tarix.

94. Təbii resurslardan istifadənin qiymətləndirilməsi təbiətdən istifadənin göstəricilərindəndir?

- Cəmiyyətlə təbiətin qarşılıqlı əlaqəsi.
 - Ekoloji- iqtisadi sistemlər.
- √ praktiki aspektlərindən
- Təbii resurslardan istifadənin qiymətləndirilməsi.
 - Təbii şəraitin qiymətləndirilməsi.

95. Təbii resurs potensialını öyrənən elm hansıdır?

- √ təbiətdən istifadənin iqtisadiyyatı
- Təbii şəraiti
 - Ərazi istehsal kompleksləri
 - Təbii resurs potensialını
 - Təbii ərazi komplekslərini

96. Təbiəti mühafizə problemləri hansı səviyyədə və kompleksdə həll olunmalıdır:

- kosmik səviyyədə;
 - iqtisadi rayon səviyyəsində.
 - təbii-texnogen kompleks səviyyədə;
- √ ekoloji-iqtisadi kompleks səviyyəsində;
- təbii-ərazi kompleksində;

97. Tİİ elminin vəzifələrinə bunlar aid deyil:

- təbiətdən istifadənin regional idarəetmə orqanlarının yaranması;
- iqtisadiyyatın ekolojiləşdirilməsi.
- √ meşə emalı;
- təbiətdən səmərəli istifadə yolları;
- resursların kompleks istifadəsi;

98. Tİİ elminin tədqiqat istiqamətinə aid deyil:

- təbiəti mühafizə fəaliyyətinin maliyyələşməsi;
- √ biosfer;
- təbii resurs potensialı.
- təbiətlə cəmiyyətin qarşılıqlı əlaqəsi;
- təbiətdən istifadənin tənzimlənməsi;

99. Tİİ elminin tədqiqat obyektinə aid deyil:

- təbii şəraitin qiymətləndirilməsi;
- √ sənaye obyektləri.
- təbiətlə cəmiyyətin qarşılıqlı əlaqəsi;
- təbii resurs potensialı;
- təbii ehtiyatların qiymətləndirilməsi;

100. Tİİ elmi bu elmlərlə sıx əlaqədə deyil.

- ekologiya sıx əlaqəlidir;
- iqtisadiyyat qeyri-müəyyəndir.
- √ tarix;
- coğrafiya uyğun deyil;
- biologiya aid deyil;

101. Tİİ praktiki aspektlərindən biri hansıdır?

- √ Təbii resurslardan istifadənin qiymətləndirilməsi.
- Ekoloji- iqtisadi sistemlər.
- Başqa elmlərlə əlaqəsi.
- Təbii şəraitin qiymətləndirilməsi.
- Cəmiyyətlə təbiətin qarşılıqlı əlaqəsi.

102. Tİİ elmi öyrənir:

- Təbii ehtiyatları və s.
- Təbii şəraiti və s.
- √ Təbii resurs potensialını və s.
- Təbii ərazi komplekslərini və s.
- Ərazi istehsal kompleksləri və s.

103. Təbiətin mühafizəsi hansı elmin tədqiqat obyektinə aiddir?

- √ təbiətdən istifadənin iqtisadiyyatına
- tarixin
- riyaziyyatın
- rus dilinin
- coğrafiyanın

104. Tİİ – nin tətbiq etdiyi tədqiqat üsullarına aid deyil?

- √ elmlik
- dialektik balans
- iqtisadi – riyazi
- normativ, kartoqrafik
- sistem, statistik

105. Tİİ hansı elmlər qrupuna aiddir?

- dəqiq elmlər
- Humanitar elmlər
- müstəqildir.
- √ iqtisadiyyat elmləri
- tarixi və coğrafi elmlər

106. Tİİ – n qlobal məqsədinə aid edilir:

- ekoloji lizinq
- √ təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə üsulları
- ekoloji monitorinq
- dövlət tənzimləməsi
- regional idarəetmə

107. Tİİ elminin praktiki aspektlərinə aid deyil:

- təbii resursların iqtisadi qiymətləndirilməsi;
- ekoloji proseslərlə bağlı təsərrüfat mexanizmlərinə ekoloji amillərin
- təbii şəraitin qiymətləndirilməsi;
- çirklənmədən dəyən zərərin hesablanması
- √ atmosferin strukturu

108. Tarix və biologiyanın qovşağında olan elmdir?

- coğrafiya və biologiya;
- biologiya və iqtisadiyyat.
- ekologiya və iqtisadiyyat;
- √ təbiətdən istifadənin iqtisadiyyatı
- tarix və biologiya;

109. ərazidə baş verən proseslər necə adlanır?

- Ərazidən istifadə.
- Nəqliyyatdan istifadə.
- Kənd təsərrüfatından istifadə.
- Sənaye sahəsindən istifadə.
- √ təbiətdən istifadə

110. Təbiətdə baş verən hadisələr hansı elm tərəfindən tənzimlənir?

- √ təbiətdən istifadənin iqtisadiyyatı
- ekologiya
- geomorfologiya
- geologiya
- coğrafiya

111. Biosferin öyrənilməsi elminin tədqiqat istiqamətinə aiddir:

- √ Təbiət hadisələrinə münasibət
- Atmosferin tədqiqi.
- Tİİ istifadənin tənzimlənməsi.
- Təbii resursların həjminin hesablanması.

- Hidrosferin öyrənilməsi

112. ətraf mühitin çirklənməsi və mühafizəsi harada baş verir?

- √ konkret ərazidə;
- dənizlərdə;
- kosmosda;
- göllərdə;
- adalarda.

113. Təbiətdən istifadə prosesi harada baş verir?

- Regionda.
- √ Ərazidə.
- Nəqliyyatda.
- Kənd təsərrüfatında.
- Sənaye sahəsində.

114. Tİİ elmi bu elmlərin qovşağında yerləşmir:

- ekologiya və iqtisadiyyat;
- biologiya və iqtisadiyyat.
- ekologiya və coğrafiya;
- coğrafiya və biologiya;
- √ tarix və biologiya;

115. Tİİ elminin əlaqəsi yoxdur:

- ekologiya elmi ilə;
- √ arxeologiya elmi ilə.
- biologiya elmləri ilə;
- iqtisadiyyat elmi ilə;
- torpaqşünaslıq elmi ilə;

116. Tİİ elminin praktiki aspektlərinə aid deyil:

- təbii resursların iqtisadi qiymətləndirilməsi
- ekoloji proseslərlə bağlı təsərrüfat mexanizmlərinə ekoloji amillərin cəlb olunması.
- təbii şəraitin qiymətləndirilməsi;
- çirklənmədən dəyən zərərin hesablanması;
- √ biosferin tədqiqi;

117. Tİİ elminin tədqiqat istiqamətinə aiddir:

- √ Təbiətdən istifadənin tənzimlənməsi.
- Təbii resursların həcmi hesablanması.
- Hidrosferin öyrənilməsi
- Atmosferin tədqiqi.
- Biosferin öyrənilməsi

118. Desibel hansı çirklənmənin vahididir?

- maye tullantı
- toz tullantıları
- bərk tullantı
- √ səs-küy
- sürət vahididir

119. Ekoloji norma nədir?

- Suyun çirklənməsi.
- Atmosferin çirklənməsi.
- Meşələrin çirklənməsi.
- √ Ətraf mühitin keyfiyyəti.
- Torpağın çirklənməsi.

120. KİH,TİH nəyin göstəriciləridir?

- Yoxsulluq indeksi.
- İnsan potensialının inkişaf indeksi.
- √ keyfiyyət normativi
- Ümumdaxili məhsul.
- Ümummilli məhsul.

121. İnsanların ekoloji təhlükəsizliyinə aid edilir:

- Təbii mühitə icazə verilən təsir norması
- Texniki təhlükəsizlik.
- İqtisadi təhlükəsizlik
- Ekoloji təhlükəsizlik
- √ ekoloji normativlər

122. Fiziki,kimyəvi,bioloji və radioaktiv çirklənmələr nədir?

- Meşələr.
- Başqa planetlərdən gəlmələr.
- İnsanlar
- √ təsərrüfat fəaliyyəti nəticəsində
- Heyvanlar.

123. ətraf mühitin keyfiyyəti nədir?

- √ ekoloji norma
- Meşələrin çirklənməsi
- Suyun çirklənməsi.
- Atmosferin çirklənməsi
- Torpağın çirklənməsi

124. [Yeni sual]Təbii ərazi kompleksləri və ərazi istehsal kompleksləri nədir?

- Sənaye qovşaqları və iqtisadi rayonlar.
- √ ekoloji iqtisadi sistemlərin tərkib hissəsi
- Məhəlli ərazi istehsal kompleksləri.
- Sənaye qovşaqları
- İqtisadi rayonlar

125. Obyektə təsir edən mühit necə adlanır?

- İqlim mühiti
- Sosial mühit.
- Sənaye qovşaqları
- İnfrastruktur
- √ ətraf mühit

126. Optimal səs-küy fonu nə qədərdir?

- 90 db
- 10 db
- √ 20 db

- 100 db
- 50 db

127. ətraf mühitin keyfiyyət normativlərinə aiddir.

√ KİH, TİH.

- Ümumdaxili məhsul.
- İnsan potensialının inkişaf indeksi.
- Yoxsulluq indeksi.
- Ümummilli məhsul.

128. Ekoloji normativlər lazımdır:

- Təbii ehtiyatların qorunması üçün.
 - Su elektrik stansiyalarının tikilməsi üçün.
 - Körpülərin tikilməsi üçün.
 - Qoruqların yaradılması üçün.
- √ İnsanların ekoloji təhlükəsizliyi üçün.

129. Ekoloji iqtisadi sistemlərin hansı tərkib hissələri var?

- Məhəlli ərazi istehsal kompleksləri.
- √ Təbii ərazi kompleksləri və ərazi istehsal kompleksləri.
- Sənaye qovşaqları və iqtisadi rayonlar.
- İqtisadi rayonlar.
- Sənaye qovşaqları.

130. ətraf mühit nədir?

- İnfrastruktur.
 - Sosial mühit.
 - İqlim mühiti.
- √ Obyektə təsir edən mühit.
- Sənaye qovşaqları.

131. Genetik fondun saxlanması üçün nə etmək lazımdır?

- Sənayeni inkişaf etdirmək.
 - Yeni kənd təsərrüfatı sahələrinin inkişafı.
- √ Təbii mühitin qorunması.
- Yeni məhsul növləri tapmaq.
 - Meliorasiyanın inkişafı.

132. Keyfiyyət normativi nədir?

- √ Təbii mühitə icazə verilən təsir norması.
- Maddələrin kimyəvi fəallığı.
 - Texniki təhlükəsizlik.
 - İqtisadi təhlükəsizlik.
 - Ekoloji təhlükəsizlik.

133. Təbii komponentlər (ünsürlər) hansılardır?

- √ Torpaq, su, hava, günəş enerjisi.
- Təbii ehtiyatlar, şərait.
 - Hidrosfer, Biosfer.
 - Biosfer, Litosfer.
 - Od, bitki və heyvanat Aləmi.

134. Tələbat anlayışı nədir?

- √ Abstrakt termindir.
- Fəaliyyət növüdür.
- Özünü bərpa qabiliyyəti.
- İnsanların yaşayış tərzini.
- Sosial qruppu əhatə edir.

135. Təbiətlə cəmiyyət arasında əlaqə necə mərhələdə baş verir?

- 2
- 5
- √ 3
- 6
- 4

136. Texnogen dəyişikliklərin bir – birindən nəyə görə fərqləndirilir?

- təbii amillərə görə
- mütəxəssislərə görə
- təsir dairəsinə görə
- √ forma və miqyasına görə
- sosial – iqtisadi göstəricilərinə görə

137. Elektromaqnit sahəsi nələrlə vasitəsilə yaranır?

- Exo.
- Səs-küy.
- Radioaktiv şüalanma.
- Radio dalğaları.
- √ mobil telefonlar

138. Təbii ünsürlərdə kimyəvi birləşmə və element üçün nə tələb olunur?

- Dəniz və içməli sular üçün.
- Təbii ünsürlərdə rast gəlinən hər bir kimyəvi birləşmə və element üçün.
- Bütün kimyəvi elementlər üçün.
- √ konsentrasiyanın izn həddi
- Bütün komponentlər üçün.

139. Təbii mühitin qorunması nəyi tələb edir?

- Sənayeni inkişaf etdirmək.
- Meliorasiyanın inkişafı.
- Yeni kənd təsərrüfatı sahələrinin inkişafı.
- √ genetik fondun saxlanması
- Yeni məhsul növləri tapmaq.

140. Təbii mühitə icazə verilən təsir norması nədir?

- √ keyfiyyət normativi
- Maddələrin kimyəvi fəallığı.
- Texniki təhlükəsizlik.
- İqtisadi təhlükəsizlik.
- Ekoloji təhlükəsizlik

141. Tələbat termininə aiddir:

- √ Abstrakt

- Fəaliyyət növüdür.
- Özünü bərpa qabiliyyəti.
- İnsanların yaşayış tərzini.
- Sosial qruppu əhatə edir

142. Mobil telefonlar insanlara hansı mənfi təsiri ilə seçilir?

- Radioaktiv şüalanma.
- Exo.
- Səs-küy.
- √ Elektromaqnit sahəsi.
- Radio dalğaları.

143. Təbii ehtiyat və şəraitin iqtisadi qiymətləndirilməsinə aiddir:

- aktual qiymətləndirmə
- √ subyektiv qiymətləndirmə
- ödəniş qiymətləndirməsi
- ehtiyat qiymətləri
- dəyər qiymətləri

144. Təbii resurslardan ekoloji –iqtisadi qiymətləndirilməsi nə üçün aparılır?

- vəziyyətin proqnozlaşdırılması
- qiymətləndirmə aparılmır
- √ iqtisadi maraqlar
- fəaliyyətin maliyyələşməsi
- vəziyyətin aktuallığı

145. Ekoloji qiymətləndirmənin effekti olması üçün vacibdir:

- √ alternativ variantın olması
- dövlətin qanunları
- tədqiqatların aparılması
- əhalinin rəyi
- müəssisə rəhbərliyini rəyi

146. Ekoloji qiymətləndirmə hansı fəaliyyət növü üçün aparılır?

- fəlakətlər
- aparılmır
- bəzi
- vaciblər
- √ bütün

147. Havaya atılan zərərli maddələrin həcmi nədən asılıdır?

- Havanın təzyiqindən.
- Havanın kimyəvi tərkibindən.
- Havada olan tozun həmindən.
- Havanın tərkibində olan su buxarlarının həcmindən.
- √ çirklənməyə dəyən zərərdən

148. Hansı variantda heyvandarlıq məhsulu aşağı düşür?

- Əkin sahələrindən.
- Bitkilərin məhsuldarlığından.
- √ zərər dəyəndə
- Mexanizasiyadan.
- Otlaq sahələrindən

149. Çirklənmə ilə bitkiçilik arasında asılılıq nədən ibarətdir?

- Məhsulun maya dəyərindən
- Torpağın münbitliyindən.
- Məhsulun daşınma xərcindən
- ✓ bitkiçiliyə dəyən zərərdən
- Əkin sahələrindən.

150. Meşələrin böyümə sürəti ilə müşə təsərrüfatına dəyən zərər arasında hansı asılılıq var?

- meşələrdə sanitariya kəsmədən;
- Meşələrdə ağacların xəstələnməsindən;
- Meşələrin çirklənmə sahəsindən
- ✓ asılı olmadığından
- Ağacların məhsuldarlığının aşağı düşməsindən;

151. Çirkləndirici maddələrin həcmi nəyə təsir edir?

- Məhsulun maya dəyəri;
- Məhsulun həcmi
- İqlim
- ✓ Çirklənmədən bitkiçiliyə dəyən zərəyə
- Torpağın münbitliyi;

152. Empirik üsul nədir?

- ətraf mühitin mühafizə tədbirləri
- iqtisadi göstəricidir
- ölçü vahididir
- ✓ çirklənmədən dəyən zərər hesablanır
- təbii resurs potensialıdır

153. Atmosferin çirklənməsindən dəyən zərər asılıdır?

- Havanın təzyiqindən.
- Havanın tərkibində olan su buxarlarının həcmindən.
- Havada olan tozun həmindən.
- ✓ Havaya atılan zərərli maddələrin həcmindən.
- Havanın kimyəvi tərkibindən.

154. Heyvandarlığa dəyən zərər asılıdır:

- Bitkilərin məhsuldarlığından.
- Əkin sahələrindən.
- ✓ Heyvanlarda məhsuldarlığın aşağı düşməsindən.
- Mexanizasiyadan.
- Otlmaq sahələrindən.

155. Çirklənmədən bitkiçiliyə dəyən zərər asılıdır:

- Məhsulun maya dəyərindən.
- Torpağın münbitliyindən.
- Məhsulun daşınma xərcindən.
- ✓ Çirklənmə sahəsindən.
- Əkin sahələrindən.

156. Meşə təsərrüfatına dəyən zərər asılı deyil:

- meşələrdə sanitariya kəsmədən;

- Meşələrdə ağacların xəstələnməsindən;
- Meşələrin çirklənmə sahəsindən.
- √ Meşələrin böyümə sürətindən;
- Ağacların məhsuldarlığının aşağı düşməsindən;

157. Çirklənmədən bitkiçiliyə dəyən zərərə təsir edir:

- Torpağın münbitliyi;
- Məhsulun həcmi.
- Məhsulun maya dəyəri;
- İqlim;
- √ Çirkləndirici maddələrin həcmi;

158. Çirklənmədən dəyən zərər hesablanır:

- √ Emprik;
- Təcrübi.
- İqlim;
- Tropik;
- Dolayı;

159. Su hövzələrində zəhərli maddələrin nisbi təhlükəlilik əmsalı nədən asılıdır?

- Su sərfindən;
- √ çirklənmədən dəyən zərərdən
- Yağıntılardan
- Suyun kimyəvi tərkibindən
- Su modulundan

160. Zərərli maddələrin nisbi nisbi təhlükə əmsalı nəyə təsir edir?

- Havanın kimyəvi tərkibi.
- Havanın təzyiqi.
- √ atmosferin çirklənməsindən dəyən zərərə
- Havada olan tozun həcmi.
- Havada olan su buxarının həcmi.

161. Bu üsulla çirklənmədən dəyən zərər hesablanmır:

- empirik;
- birbaşa;
- Birbaşa empirik və analitik.
- √ Dolayı;
- Analitik;

162. Heyvandarlığa dəyən zərər asılıdır:

- Otlaq sahələri azalmada;
- Mexanizasiya olmayanda.
- Əkin sahələri sıradan çıxanda.;
- Bitkilərin məhsuldarlığı pozulmada.;
- √ Heyvandarlıq sahəsində məhsuldarlığın aşağı düşməsindən;

163. Meşə təsərrüfatına dəyən zərər asılıdır:

- √ Meşələrin çirklənmə sahəsi ilə;
- Meşələrdə ağacların diametri ilə.
- Meşələrin tərkibi ilə;
- Meşələrin rütubət göstəriciləri ilə;
- Ağacların boyu ilə;

164. Torpağın dövriyyədən çıxmasından dəyən zərər təsir edir:

- Bitkilərin məhsuldarlığından.
- Heyvanların məhsuldarlığından.
- Torpağın münbitliyindən.
- Bitkilərin növündən.
- √ Hər hektardan gələn gəlirlərə.

165. Su hövzələrinin çirklənməsindən dəyən zərər asılıdır:

- Yağıntılardan;
- Suyun kimyəvi tərkibindən.
- √ Zərərli maddələrin nisbi təhlükə əmsalından.
- Su sərfindən;
- Su modulundan;

166. Atmosferin çirklənməsindən dəyən zərəre təsir edir:

- Havanın kimyəvi tərkibinə.
- Havanın təzyiqinə.
- √ Zərərli maddələrin nisbi təhlükə əmsalına.
- Havada olan tozun həcminə.
- Havada olan su buxarının həcminə.

167. Çirklənmədən dəyən zərər hansı üsulla hesablanır?

- genetik,lokal,iqtisadi
- tarixi,coğrafi,ənənəvi
- √ birbaşa,empirik,analitik
- müxtəlif metodlar
- statistik,riyazi

168. Heyvandarlıqda məhsuldarlığın aşağı düşməsi nədən asılıdır?

- Yem bazasının azalmasından
- Bitkiçiliyə dəyən zərərdən
- Çirklənən torpağın sahəsindən;
- √ Heyvandarlığa dəyən zərərdən
- Heyvandarlıq sahəsinin inkişaf səviyyəsindən;

169. Meşələrin çirklənmə sahəsi nə ilə uzlaşır?

- Meşələrin tərkibindən;
- Meşələrdə ağacların diametrindən.
- √ Meşə təsərrüfatına dəyən zərərlə
- Ağacların boyundan;
- Meşələrin rütubət göstəricilərindən

170. Her hektardan gələn gəlirlə torpağın dövriyyədən çıxması arasında asılılıq nədən ibarətdir?

- √ Torpağın münbitliyindən.
- dəyən zərərdən
- Bitkilərin məhsuldarlığından.
- Heyvanların məhsuldarlığından]
- Bitkilərin növündən.

171. Bərk tullantıların təsnifatına aiddir:

- təhlükəli

- limitdən artıq
- √ toksiki, qeyri – toksiki
- təhlükəsiz
- limitə uyğun

172. Təbii resurslardan istifadəyə görə ödənişin növünə daxildir:

- ağacın emalı
- √ meşə gəlirləri
- potensial ehtiyatlar
- iqlim göstəriciləri
- bitkilərin müxtəlifliyi

173. ətraf mühitin çirklənməsinə görə ödənişlərin perspektivlərinə aiddir:

- √ hərbi əməliyyatlar
- bazar mexanizmlərinin tətbiqi
- tullanılan izn həddi
- ödənişin indeksasiyası
- köçürülmə ödənişləri

174. Çirklənməyə görə ödənişlərin hesablanması metodikasına aid deyil:

- √ istifadə miqyasına görə
- regional xüsusiyyətlərə görə
- vahid metodun tətbiqi
- ödənişin inqrediyentə görə təyini
- tədbirlərin stimullaşdırılması

175. Sudan istifadə həcminə görə vergilər ondan istifadəyə görə ödəniş formalarının uyğunluğu:

- Su vergisi
- Doğru cavab yoxdur.
- √ istifadəyə görə ödəniş formalarından deyil
- Su obyektlərin mühafizəsi və bərpasına görə ödəniş.
- Sudan istifadəyə görə lisenziya haqqları.

176. Aşağıdakılardan təbii ehtiyatlardan istifadəyə görə ödənişlərin üsullarına aid olmayan hansıdır?

- √ axtarışlar
- Doğru cavab yoxdur.
- Məsrəf.
- Renta
- Təkrar istehsal və ya bərpa.

177. Atmosferin çirklənməsinə görə ödənişlər təbii resurslardan istifadəyə görə ödənişə aid edilir?

- Sənaye müəssisələri tərəfindən sudan istifadəyə görə ödəniş
- √ aid edilmir
- Yerin təkindən istifadəyə görə ödəniş.
- Mineral-xammal bazasının bərpasına görə ödənişlər.
- Meşə gəlirləri.

178. Mühitin ekoloji vəziyyətindən asılıdır:

- Konsentrasiyanın izn həddindən
- İstismarın izn həddindən
- Təbiəti mühafizə xərclərindən.
- √ torpağın çirklənməsinə görə ödənişin həcmi
- Tullantıların izn həddindən.

179. Müəssisələrin büdcəsi ilə torpağın çirklənməsi arasında asılı qeyri müəyyəndir:

- Tullantıların həcmindən.
- Regionların ekoloji vəziyyətindən.
- √ ödənişin həcmi
- Tullantıların nisbi təhlükə əmsallarından
- Tullantıların tərkibindən

180. Tullantıların həcminə görə ödənişə aid deyil:

- Yerin təkindən istifadəyə görə.
- Meşə gəlirləri.
- √ Tullantıların həcminə görə ödəniş.
- Sudan istifadəyə görə ödəniş.
- Torpaqdan istifadəyə görə vergi.

181. Zərərli maddələrin nisbi təhlükə əmsalı nədən asılıdır?

- Təbii mühafizə xərclərindən.
- Konsentrasiyanın izn həddindən
- Tullantıların izn həddindən
- Mühitin ekoloji vəziyyətindən.
- √ çirklənməyə görə ödənişlərin həcmindən

182. Sudan istifadəyə görə ödəniş formalarından deyil:

- Su vergisi.
- Doğru cavab yoxdur.
- √ Sudan istifadə həcminə görə vergilər.
- Su obyektlərin mühafizəsi və bərpasına görə ödəniş.
- Sudan istifadəyə görə lisenziya haqqları.

183. Təbii ehtiyatlardan istifadəyə görə ödənişlərin üsullarından deyil:

- Renta.
- Məsrəf.
- Doğru cavab yoxdur.
- √ Kəşfiyyat.
- Təkrar istehsal və ya bərpa.

184. Təbii resurslardan istifadəyə görə ödənişlərin növlərindən deyil:

- Yerin təkindən istifadəyə görə ödəniş.
- √ Atmosferin çirklənməsinə görə ödənişlər.
- Meşə gəlirləri.
- Sənaye müəssisələri tərəfindən sudan istifadəyə görə ödəniş.
- Mineral-xammal bazasının bərpasına görə ödənişlər.

185. Torpağın çirklənməsinə görə ödənişin həcmi asılıdır:

- Təbiəti mühafizə xərclərindən.
- Mühitin ekoloji vəziyyətindən.
- İstismarın izn həddindən.
- Konsentrasiyanın izn həddindən.
- √ Tullantıların izn həddindən.

186. Torpağın çirklənməsinə görə ödənişin həcmi asılı deyil:

- Tullantıların tərkibi

- √ Müəssisələrin büdcəsi.
- Regionların ekoloji vəziyyəti.
- Tullantıların nisbi təhlükə əmsalları
- Tullantıların həcmi.

187. Təbii resurslardan istifadəyə görə ödənişə aid deyil:

- Yerin təkindən istifadəyə görə.
- √ Tullantıların həcminə görə ödəniş.
- Sudan istifadəyə görə ödəniş.
- Torpaqdan istifadəyə görə vergi.
- Meşə gəlirləri.

188. Çirklənməyə görə ödənişlərin həcmi asılıdır:

- √ Zərərli maddələrin nisbi təhlükə əmsalından.
- Konsentrasiyanın izn həddindən.
- Tullantıların izn həddindən.
- Mühitin ekoloji vəziyyətindən.
- Təbii mühafizə xərclərindən.

189. Aşağıdakı cavablardan hansı düzgün deyil?

- antropogen təsir mənbələrinə nəzarət.
- Antropogen amilin təsirindən ətraf mühitdə yaranan dəyişikliklərə
- √ nəqliyyatın inkişafına nəzarət
- təbii mühitin fiziki halının qiymətləndirilməsi.
- antropogen təsirin qiymətləndirilməsi

190. Təbii və antropogen təsirdən ətraf mühitdə baş vermiş dəyişikliklərə nəzarət nə adlanır?

- √ biosferin kompleks monitorinqi
- qısa müddətli monitorinqidir.
- biosferin kompleks monitorinqidir.
- fiziki monitorinqidir.
- qlobal monitorinqidir

191. Uzun müddətli müşahidə sistemi və onun dəyişməsi istiqamətinin proqnozlaşdırılması nədir?

- √ ətraf mühitin monitorinqidir
- ətraf mühitin hazırkı vəziyyətinin qiymətləndirilməsidir
- onun dəyişmə istiqamətinin proqnozlaşdırılmasıdır
- demoqrafik proseslərə nəzarət sistemidir
- ətraf mühitin qısa müddətli-müşahidə sistemidir.

192. Təsir amilinə, çirkləndirici mənbələrə, miqyasına görə fərqlənmələr nə adlanır?

- təsir amilinə görə.
- √ çirkləndirici mənbələrə görə.
- miqyasına görə
- aparıldığı yerə görə
- çirkləndirici mənbələrə görə.

193. Ekoloji pasport hansı müddətdə etibarlıdır?

- 2 il müddətinə.
- 3 il müddətinə
- 5 il müddətinə
- 6 ay müddətinə
- √ 1 il müddətinə

194. Atmosfer,yerüstü sular,okeanlar,dənizlər,yeraltı sular,kriosfera nəyə aid edilir?

- √ monitorinqin obyektinə
- okeanlar və dənizlər.
- atmosfer, kriosfera
- atmosfer, yeraltı sular.
- yerüstü sular, okeanlar

195. Müəssisələrin ekoloji pasportu özündə əks etdirir?

- √ mühafizə tədbirlərinin vaxtı, xərcləri və s
- təbii resursların istehlaklı
- təbii resursların müxtəlifliyi
- “ekoloji pasport” olmur
- mühazirə üçün işçi qüvvəsinin müəyyənliyi

196. Müəssisənin Ekoloji pasport hansı müddətə tərtib olunur?

- 3 il
- 5 il
- 2 il
- müddətsizdir
- √ 1 il

197. ekoloji audit hansı ekoloji fəaliyyətlə uyğundur?

- √ ekoloji menecmentin bir elementidir
- ekoloji monitorinqin bir hissəsidir
- proqnozlaşmadır
- məlumatların təhlilidir.
- ekoloji ekspertizaya uyğundur

198. Auditor xidməti haqqında AR – nın Qanununda auditor yoxlamasının hansı növləri göstərilir?

- adi və mürəkkəb
- uçot və yoxlama
- √ məcburi və könülü
- növləri yoxdur
- müxtəlif xidmətlər

199. Auditor aşağıdakılardan hansına rəy vermir?

- qiymətləndirmə
- təsnifat
- ayırma
- əsaslılıq
- √ müşahidə

200. Auditor sözünün latınca mənası nədir?

- yoxlayıcı
- √ dinləyici
- izah edən
- məruzəçi
- əks etdirən

201. Audit haqqında ilk sənət neçənci ildə aşkar edilmişdir?

- 1755-ci ildə

- 1050 - ci ildə
- 1330 – cu ildə
- √ 1130 – cu ildə
- 1800 – ci ildə

202. Sel, Vulkan, Zəlzələ, quraqlıq, torpağın eroziyası və s. hansı monitoring sisteminə aid edilir?

- kimyəvi monitoring
- məsafə monitoringi
- bioloji monitoring
- lokal monitoring
- √ Fiziki monitoring

203. İmpakt monitoring sistemi hansı sahələri əhatə edir?

- sənaye müəssisələrini
- √ xüsusi təhlükəli zonaları
- elmi araşdırmaları
- dəniz və okean sularını
- kənd təsərrüfatı zonalarını

204. Baza monitoring sistemi zamanı nələr nəzərə alınır?

- urbanizasiya səviyyəsi
- çirklənmə dərəcəsi
- kimyəvi tullantılar
- fiziki təsir amilləri
- √ regional antropogen təsirlər

205. Monitoring nələri öyrənir?

- √ ətraf mühitin hərtərəfli analizi
- iqlim göstəriciləri
- əhalinin yerdəyişməsini
- maliyyə və vergi vəsaitləri
- potensial ehtiyatları

206. Ekoloji sənədlərdən 5 il müddətinə etibarlı olan hansıdır?

- 2 il müddətinə
- 3 il müddətinə
- 5 il müddətinə
- 6 ay müddətinə
- √ ekoloji pasport

207. Təhlükəsiz xidmət və məhsullar təbiətdən istifadənin hansı göstəricisinə uyğundur?

- təbii ehtiyatlardan istifadə etmədikdə
- √ təbiətdən istifadəyə görə kompleks icazəyə
- regional yanaşma tətbiqi dedikdə.
- qlobal ekoloji problemləri həll etdikdə
- yeni texnologiyalar tətbiq etdikdə.

208. Hadisələri bu gündən gələcəyə qədər nəzərdə tutan üsul hansıdır?

- hadisələri bu gündən keçmişə qədər nəzərdə tutur.
- külli miqdarda maliyyə vəsaitini nəzərdə tutur.
- demoqrafik siyasəti nəzərdə tutur.
- köhnə texnologiyaların tətbiqini nəzərdə tutur.
- √ genetik üsul

209. ətraf mühitə səmərəli təsir etmək üçün təklif və tövsiyələr hansı sənədə aiddir?

- müəssisə haqqında ümumi məlumat və istifadə olunan texnologiya
- istifadə olunan ehtiyatın kəmiyyət, keyfiyyət göstəriciləri
- √ ekoloji pasporta
- çirkab sularının təmizlənmə mexanizmi, tullantıların keyfiyyət və kəmiyyət göstəriciləri.
- ətraf mühitə səmərəli təsir etmək üçün təklif və tövsiyələr.

210. Qraflar nəzəriyyəsi nəyə əsaslanır?

- genetik və normativ üsulların sintezi.
- proqram-məqsəd
- ekspert qiymətləndirilməsi.
- anket sorğuları
- √ ekoloji-iqtisadi inkişafın proqnozlaşdırılmasına

211. Regionun ilkin ekoloji vəziyyətinin təhlilinə əsaslanmaq nədir?

- dünyanın ilkin ekoloji vəziyyətinin təhlilinə əsaslanır.
- iri şəhərlərin ilkin ekoloji vəziyyətinin təhlilinə əsaslanır.
- √ proqram-məqsəd üsulunun mahiyyətidir
- hər şansı bir ölkənin ilkin ekoloji vəziyyətinin təhlilinə əsaslanır
- hər hansı materikin ilkin ekoloji vəziyyətinin təhlilinə əsaslanır.

212. Ekoloji ekspertizanın mexanizmi neçə elementlə səciyyələnir ?

- √ 3
- 6
- 5
- 2
- 10

213. Sosial müdafiə təşkilatlarının ekoloji auditdə iştirak etmələrinə yardım göstərən təşkilatlar hansıdır?

- dövlət idarələri.
- regionlar
- bələdiyyələr
- √ ekoloji audit aparılmır
- transmilli korporasiyalar

214. Nəzarət obyektini üçün informasiya modelinin seçilməsi ekoloji auditin hansı fəaliyyətinə aiddir?

- müəssisədə vəziyyətin təhlili
- √ ekoloji auditorun vəzifəsinə uyğun deyil
- ətraf mühitə səmərəli təsir etmək üçün təklif və tövsiyələrin verilməsi.
- audit keçirən müəssisə və regionda istifadə olunan təhlükəli predmetlərdən istifadənin azaldılması.
- dəyən zərərin aradan qaldırılması üzrə təkliflərin hazırlanması

215. Auditorların vəzifəsinə daxil olmayan hansıdır?

- √ müəssisələrə maliyyə yardımı göstərmək
- verginin hesablanmasına kömək
- sifarişçiyə informasiya xidməti
- ekspert qiymətləndirilmələri
- mühasibat uçotunun təşkilinə kömək göstərilməsi

216. İlk dəfə auditi tətbiq edən dövlətlər sırasındadır:

- Rusiya

- Fransa
- √ ABŞ
- Almaniya
- Yaponiya

217. 1995-ci il iyunun 20-də Azərbaycan Respublikasının hansı qanunu qəbul edilmişdir?

- 1994-cü il iyunun 10-da.
- √ auditor xidməti haqqında
- 1997-ci il fevralın 28-də.
- 1995-ci il mayın 4-də
- 1996-cı il sentyabrın 5- də.

218. İmperativ,təhlükəsizlik,aşkarlıq,müstəqillik,komplekslilik ekspertizanın hansı funksiyasına aiddir?

- √ ekoloji ekspertizanın əsas prinsipinə
- enerjiyə qənaət, müstəqillik, imperativ, aşkarlıq.
- peşəkarlıq, müstəqillik, aşkarlıq, imperativ.
- imperativ, təhlükəsizlik, aşkarlıq, enerjiyə qənaət.
- müstəqillik, aşkarlıq, enerjiyə qənaət, riskin azaldılması

219. Təsərrüfat,layihə və planları reallaşmaqdan əvvəl hansı hallarda keçirilməlidir?

- iqtisadiyyatda böhran baş verdikdə.
- ekoloji fəlakət baş verdikdə.
- √ ətraf mühitin ekspertizasında
- milli valyuta dəyərini itirdikdə.
- ölkədə iqtisadi islahatlar aparıldıqda.

220. İqtisadi xarakterli tədbirlər sistemi nədir?

- √ ekoloji ekspertiza
- iqtisadi və hüquqi xarakterli tədbirlər sistemidir.
- siyasi və hüquqi xarakterli tədbirlər sistemidir.
- hüquqi və mənəvi xarakterli tədbirlər sistemidir.
- siyasi və iqtisadi xarakterli tədbirlər sistemidir.

221. ətraf mühitin kimyəvi və bioloji vəziyyətinə nəzarət nə adlanır?

- √ ekokimyəvi vəziyyətə nəzarət
- ətraf mühitin fiziki və kimyəvi vəziyyətinə nəzarət
- ətraf mühitin bioloji vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin fiziki vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin kimyəvi vəziyyətinə nəzarət.

222. Bioloji monitorinq nələr vasitəsilə həyata keçirilir?

- bioloji monitorinq heyvanlar aləmində aparılan monitorinqdir.
- √ bioindikatorlar vasitəsilə aparılan monitorinqdir
- bioloji monitorinq biosferdə aparılan monitorinqdir.
- bioloji monitorinq bitki aləmində aparılan monitorinqdir
- bioloji monitorinq dünya okeanında gedən bioloji prosesləri əhatə edən monitorinqdir.

223. ətraf mühitə təsir edən fiziki proseslərə nəzarətdir:

- ətraf mühitə təsir edən müxtəlif kimyəvi proseslərə nəzarət.
- litosferdə gedən proseslərə nəzarət.
- √ fiziki monitorinq
- insan orqanizmində gedən proseslərə nəzarət
- ətraf mühitdə gedən bioloji proseslərə nəzarət.

224. Konkret antropogen mənbəyin təsiri ilə məşğul olan monitorinq hansıdır?

- √ lokal monitorinq sistemi
- kimyəvi çirkləndiricilərin təsiri ilə məşğul olur.
- təbii çirkləndirici mənbələrin təsiri ilə məşğul olur.
- cavabların hamısı doğrudur
- bir neçə antropogen mənbəyin təsiri ilə məşğul olur.

225. Ölkə miqyasında aparılan monitorinq hansı monitorinqdir?

- beynəlxalq miqyasda aparılan monitorinq.
- √ milli monitorinq
- materikdə aparılan monitorinq.
- şəhərdaxilində aparılan monitorinq
- bir neçə ölkədə aparılan monitorinq.

226. Regional antropogen təsirlərlə təbiətdə baş verən hallarla hansı monitorinq növü məşğuldur?

- √ Baza monitorinq sistemi
- lokal monitorinq sistemi
- milli monitorinq sistemi
- dünyəvi monitorinq sistemi
- lokal monitorinq sistemi

227. Bir nöqtədə yerləşən mənbəyin, hərəkətdə olan nəqliyyat vasitələrinin və müəyyən bir sahənin monitorinqi nədir?

- √ [yeni cavab] çirkləndirici mənbələrin monitorinqi
- müəyyən bir sahənin
- bir nöqtədə yerləşən mənbənin
- yerini dəyişməyən mənbəyin monitorinqi.
- Hərəkətdə olan nəqliyyat vasitələrinin.

228. Müxtəlif kimyəvi çirkləndiricilər, təbii və fiziki təsirlər nə adlanır?

- müxtəlif çirkləndirici maddələr
- təbii təsir amilləri.
- √ monitorinqin təsir amili
- fiziki təsir amilləri
- kimyəvi çirkləndirici maddələr.

229. Azərbaycanda, ətraf Mühitin Mühafizəsi üzrə Milli Fəaliyyət Planı neçənci ildən həyata keçirilir?

- 1999-cu ildən
- √ 1998-ci ildən
- 1997-ci ildən
- 1995-ci ildən
- 1996-cı ildən

230. Auditin qanunvericilik vətəni hansı ölkə hesab olunur?

- Fransa.
- √ Böyük Britaniya
- Yaponiya
- Portuqaliya
- İspaniya

231. Ekoloji audit hansı sahələrdə aparılmır?

- dövlət idarələri.

- regionlar
- bələdiyyələr
- ✓ sosial müdafiə təşkilatları.
- transmilli korporasiyalar

232. Ekoloji auditorun vəzifələrinə daxil deyil?

- müəssisədə vəziyyətin təhlili.
- ✓ nəzarət obyektinə üçün informasiya modelinin seçilməsi.
- ətraf mühitə səmərəli təsir etmək üçün təklif və tövsiyələrin verilməsi.
- audit keçirən müəssisə və regionda istifadə olunan təhlükəli predmetlərdən istifadənin azaldılması.
- dəyən zərərin aradan qaldırılması üzrə təkliflərin hazırlanması.

233. Ekoloji audit neçə mərhələdə aparılır?

- 4
- 3
- ✓ 5
- 2
- 6

234. Aşağıdakılardan hansı düzgün cavabdır?

- ekoloji auditor ekoloji sahibkarlıqla məşğul olan fiziki şəxsdir.
- ✓ ekoloji auditor mövcud qanunvericiliyə əsasən ekoloji auditor fəaliyyəti göstərmək hüququna malik olan hüquqi və ya fiziki şəxsdir.
- ekoloji auditor ekoloji bazarı tənzimləyən şəxsdir.
- ekoloji auditor ekoloji prosesi idarə edən şəxsdir.
- ekoloji auditor ekoloji monitorinq həyata keçirən hüquqi şəxsdir.

235. Ekoloji audit ilk dəfə hansı ölkədə tətbiq olunmağa başlamışdır?

- Rusiya
- ✓ ABŞ
- Fransa
- Almaniya
- Yaponiya

236. Auditor xidmət haqqında Azərbaycan Respublikası qanunu nə vaxt qəbul edilmişdir?

- 1994-cü il iyunun 10-da.
- ✓ 1995-ci il iyunun 20-də.
- 1997-ci il fevralın 28-də.
- 1995-ci il mayın 4-də.
- 1996-cı il sentyabrın 5- də.

237. Təbiətdən istifadə problemlərinin həlli hansı halda səmərəli ola bilər?

- təbii ehtiyatlardan istifadə etmədikdə.
- maliyyə vəsaitinin həcmi artırıldıqda.
- ✓ regional yanaşma tətbiqi dedikdə.
- qlobal ekoloji problemləri həll etdikdə.
- yeni texnologiyalar tətbiq etdikdə.

238. Genetik üsul digər üsullardan nə ilə fərqlənir?

- hadisələri bu gündən keçmişə qədər nəzərdə tutur.
- külli miqdarda maliyyə vəsaitini nəzərdə tutur.
- demoqrafik siyasəti nəzərdə tutur.
- köhnə texnologiyaların tətbiqini nəzərdə tutur.

✓ hadisələri bu gündən gələcəyə qədər nəzərdə tutur.

239. Aşağıdakı cavablardan hansı ekoloji pasportda öz əksini tapmamışdır?

- müəssisə haqqında ümumi məlumat və istifadə olunan texnologiya.
- istifadə olunan ehtiyatın kəmiyyət, keyfiyyət göstəriciləri.
- əsas məhsullar istehsalının texnoloji sxemi, havaya atılan tullantıların təmizlənmə sxemləri.
- çirkab sularının təmizlənmə mexanizmi, tullantıların keyfiyyət və kəmiyyət göstəriciləri.
- ✓ ətraf mühitə səmərəli təsir etmək üçün təklif və tövsiyələr.

240. Ekoloji-iqtisadi inkişafın proqnozlaşdırılmasında ən səmərəli üsul hansıdır?

- ekspert qiymətləndirilməsi.
- proqram-məqsəd
- ✓ qraflar nəzəriyyəsi.
- genetik və normativ üsulların sintezi.
- anket sorğuları.

241. Proqram-məqsəd üsulunun mahiyyəti nədir?

- hər hansı materikin ilkin ekoloji vəziyyətinin təhlilinə əsaslanır.
- dünyanın ilkin ekoloji vəziyyətinin təhlilinə əsaslanır.
- ✓ regionun ilkin ekoloji vəziyyətinin təhlilinə əsaslanır.
- hər şansı bir ölkənin ilkin ekoloji vəziyyətinin təhlilinə əsaslanır.
- iri şəhərlərin ilkin ekoloji vəziyyətinin təhlilinə əsaslanır.

242. Aşağıdakılardan hansı təbiətdən istifadəyə görə kompleks icazəyə aid deyil?

- təsərrüfat və digər fəaliyyətlərə icazə verən ekoloji tələblər.
- cərimə sanksiyalarının tətbiqi qaydaları və şərtləri.
- ətraf mühitin çirklənməsinə görə ödənişin miqdarı.
- ✓ təhlükəsiz xidmət və məhsullar.
- istifadəyə verilmiş təbii ehtiyatların saxlanması və mühafizəsinin

243. Ekoloji ekspertizanın əsas prinsipləri hansılardır?

- ✓ imperativ, təhlükəsizlik, aşkarlıq, müstəqillik, komplekslik
- müstəqillik, aşkarlıq, enerjiyə qənaət, riskin azaldılması.
- enerjiyə qənaət, müstəqillik, imperativ, aşkarlıq.
- peşəkarlıq, müstəqillik, aşkarlıq, imperativ.
- imperativ, təhlükəsizlik, aşkarlıq, enerjiyə qənaət.

244. ətraf mühitin ekspertizası hansı hallarda keçirilməlidir?

- iqtisadiyyatda böhran baş verdikdə.
- ekoloji fəlakət baş verdikdə.
- ✓ təsərrüfat, layihə və planları reallaşdırmaqdan əvvəl.
- milli valyuta dəyərini itirdikdə.
- iqtisadiyyatda böhran baş verdikdə.

245. Ekoloji ekspertiza dedikdə nəzərdə tutulur:

- ✓ siyasi və hüquqi xarakterli tədbirlər sistemidir.
- iqtisadi və hüquqi xarakterli tədbirlər sistemidir.
- iqtisadi xarakterli tədbirlər sistemidir.
- siyasi və iqtisadi xarakterli tədbirlər sistemidir.
- hüquqi və mənəvi xarakterli tədbirlər sistemidir.

246. Ekobiokimyəvi monitorinq dedikdə başa düşülür:

- √ ətraf mühitin kimyəvi və bioloji vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin fiziki və kimyəvi vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin bioloji vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin fiziki vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin kimyəvi vəziyyətinə nəzarət.

247. Aşağıdakı cavablardan hansı düzgündür?

- bioloji monitoring heyvanlar aləmində aparılan monitoringdir.
- √ bioloji monitoring bioindikatorlar vasitəsilə aparılan monitoringdir.
- bioloji monitoring biosferdə aparılan monitoringdir.
- bioloji monitoring bitki aləmində aparılan monitoringdir.
- bioloji monitoring dünya okeanında gedən bioloji prosesləri əhatə edən monitoringdir.

248. Fiziki monitoring dedikdə başa düşülür:

- ətraf mühitə təsir edən müxtəlif kimyəvi proseslərə nəzarət.
- insan orqanizmində gedən proseslərə nəzarət.
- √ ətraf mühitə təsir edən fiziki proseslərə nəzarət.
- litosferdə gedən proseslərə nəzarət.
- ətraf mühitdə gedən bioloji proseslərə nəzarət.

249. Aşağıdakı cavablardan hansı doğrudur?

- √ lokal monitoring sistemi konkret antropogen mənbəyin təsiri ilə məşğul olur.
- cavabların hamısı doğrudur.
- təbii çirkləndirici mənbələrin təsiri ilə məşğul olur.
- kimyəvi çirkləndiricilərin təsiri ilə məşğul olur.
- bir neçə antropogen mənbəyin təsiri ilə məşğul olur.

250. Milli monitoring sistemi dedikdə başa düşülür:

- materikdə aparılan monitoring.
- şəhərdaxilində aparılan monitoring.
- beynəlxalq miqyasda aparılan monitoring.
- bir neçə ölkədə aparılan monitoring.
- √ ölkə miqyasında aparılan monitoring.

251. Baza monitoring sistemi nədir?

- √ regional antropogen təsirlər nəzərə alınmaqla təbiətdə baş verən hallara nəzarət etmək.
- litosferdə baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- hidrosferdə baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- faunada baş verən hallara nəzarət etmək.
- bitki aləmində baş verən hallara nəzarət etmək.

252. Monitoringin təsir amili dedikdə başa düşülür:

- √ müxtəlif kimyəvi çirkləndirici, müxtəlif təbii və fiziki təsir amilləri.
- fiziki təsir amilləri.
- müxtəlif çirkləndirici maddələr.
- kimyəvi çirkləndirici maddələr.
- təbii təsir amilləri.

253. Monitoring sistemi siniflərinə ayrılır:

- miqyas
- təsir amili.
- çirkləndirici mənbə.

- √ təsir amilinə, çirkləndirici mənbələrə, miqyası.
 - aparıldığı yer.
- 254.** Monitorinqin obyektində dedikdə aşağıdakılardan hansı nəzərdə tutulur?
- √ atmosfer, yer üstü sular, okeanlar, dənizlər, yeraltı sular, kriosfera.
 - lokal monitorinq.
 - baza monitorinqi
 - monitorinq qiymətləndirilməsi
 - ümumi nəzarət
- 255.** Ekoloji monitorinqin vəzifələrinə aid deyil?
- təbii mühitin fiziki halının qiymətləndirilməsi.
 - antropogen təsir mənbələrinə nəzarət.
 - antropogen təsirin qiymətləndirilməsi.
 - Antropogen amilin təsirindən ətraf mühitdə yaranan dəyişikliklərə
 - √ sənayenin inkişafına nəzarət.
- 256.** Aşağıdakı cavablardan hansı düzgün deyil?
- √ təbii mühitin fiziki halının qiymətləndirilməsi.
 - antropogen təsirin qiymətləndirilməsi.
 - antropogen təsir mənbələrinə nəzarət.
 - Antropogen amilin təsirindən ətraf mühitdə yaranan dəyişikliklərə
 - sənayenin inkişafına nəzarət.
- 257.** ətraf mühitin monitorinqi nədir?
- √ uzun müddətli müşahidə sistemi olub, ətraf mühitin hazırkı vəziyyətinin qiymətləndirilməsi və onun dəyişməsi istiqamətinin proqnozlaşdırılması.
 - demografik proseslərə nəzarət sistemidir.
 - onun dəyişmə istiqamətinin proqnozlaşdırılmasıdır.
 - ətraf mühitin hazırkı vəziyyətinin qiymətləndirilməsidir
 - ətraf mühitin qısa müddətli-müşahidə sistemidir.
- 258.** Uzunmüddətli proqnoz və planlaşdırma necə səciyyələnir?
- siyasi
 - elmi – tədqiqat
 - √ strateji
 - ekoloji – iqtisadi
 - iqtisadi
- 259.** Ekoloji auditorun xidməti hansı sahələrə ayrılır?
- √ müqavilə tələb edən və etməyən
 - audit siyasətinin öyrənilməsi
 - ilkin və yekun xidmətlər
 - müəssisədə vəziyyətin təhlili
 - istehsalın səmərəli təşkili
- 260.** Ekoloji risk konsepsiyası nədir?
- insanlara təsir edən amilləri öyrənmək
 - layihələrin vaxtında hazırlanması
 - Tullantıların izn həddinin müəyyən edilməsi
 - müsbət konsepsiya yoxdur
 - √ insanlara mənfi təsirin minimuma endirilməsi

261. Müəssisə ilə ətraf mühit arasında qarşılıqlı əlaqə və təsirin xüsusiyyətlərini əks etdirən sənəd nə adlanır?
- təsərrüfat və digər fəaliyyətlərə icazə verən ekoloji tələblər.
 - cərimə sanksiyaların şərtləri haqqında sənəd.
 - √ müəssisənin ekoloji pasportu
 - tullantıların, çirklənmənin izn həddləri haqqında sənəd.
 - ətraf mühitin çirklənməsinə görə ödənişlərin miqdarı haqqında sənəd
262. Təbii resurs potensialının və ona tələbatın dəyişilməsinin qabaqcadan deyilməsi nədir?
- √ ekoloji proqnozlaşmadır
 - təbii ehtiyatlardan istifadənin idarə olunmasıdır.
 - havanın əvvəlcədən proqnozunun verilməsidir
 - təbii ehtiyatların qiymətləndirilməsi
 - ekoloji siyasətin işlənib hazırlanmasıdır.
263. Dövlət ekoloji nəzarətinin əsas funksiyalarından biridir:
- √ təsərrüfat fəaliyyətinin ekoloji ekspertizası
 - ekoloji maarifləndirmə vasitəsidir.
 - demoqrafik siyasətin tərkib hissəsidir.
 - iqtisadi siyasətin əsasıdır.
 - ekoloji təhsilin bir formasıdır
264. Eko-iqtisadi,eko-hüquqi sahələrdə təbiəti və ətraf mühiti mühafizə sahəsində qanunvericiliyin gözlənilməsi auditin hansı funksiyasına aiddir?
- ekoloji audit proqramının məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması.
 - istehsal sahələrinin təşkil olunması.
 - sifarişçi ilə müqavilə bağlanması.
 - audit apararı qurunun formalaşması
 - √ ekoloji auditin predmetinə
265. Təbiəti mühafizə tədbir və proqramları üçün maliyyə resurslarını səfərbər hansı auditor vəzifəsi ilə uyğundur?
- √ auditor vəzifəsinə uyğun deyil
 - auditor yoxlamasını və məsləhət xidmətlərini keyfiyyətlə həyata keçirmək.
 - məlumatların məxvi saxlanması.
 - sənədlərin qorunub saxlanması.
 - auditin aparılmasında mövcud qanunveriliyin tələblərinə riayət etmək.
266. Təbii mühitin fiziki halının qiymətləndirilməsi auditin hansı fəaliyyətinə uyğun deyil:
- ekoloji siyasətin hazırlanması.
 - təbiəti mühafizənin məqsəd və vəzifələrinin müəyyən edilməsi.
 - √ ekoloji auditin predmetinə
 - ekoiqtisadi, ekohüquqi sahələrdə təbiəti və ətraf mühitin mühafizə qanunvericiliyinin gözlənilməsi
 - təbii resurslardan səmərəli istifadə olunması
267. Qarşılıqlı tərəflərin qanunvericilik qərarları qəbul etməyə yönəlmiş məsləhətləşmələr hansı monitorinqin vəzifəsi hesab olunur?
- ekoloji sistemin və insanların məskunlaşma sahələrinin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi.]
 - ekoloji və yaşayış sahələrinin müayinəsinin keçirilməsi
 - √ kompleks ekoloji monitorinqinin.
 - kompleks ekoloji monitorinqinin.
 - göstərilən sahələrdə baş vermiş dəyişikliklərin səbəbinin müəyyən edilməsi və qiymətləndirilməsi.
268. Hər hansı bir region daxilində gedən proseslər hansı monitorinq adlanır?
- hər hansı bir ölkə daxilində gedən proseslərə.

- hər hansı bir şəhər daxilində gedən proseslərə.
- √ regional monitorinq sistemi
- dünyada gedən proseslərə.
- hər hansı bir ölkə daxilində gedən proseslərə.

269. Monitorinq sözünün mənası latıncadan tərcümədən nədir?

- öyrənmək
- nəzər salmaq
- uzlaşdırmaq
- çirklənməni azaltmaq
- √ nəzər salmaq

270. əhalinin miqrasiyasının nizamlanması hansı monitorinqin tərkib hissəsidir?

- ətraf mühitin vəziyyətinə və ona təsir edən amillərə nəzarət etmək
- çirkləndiricilərin təsirindən ətraf mühitdə yarana biləcək vəziyyətin proqnozu.
- bu vəziyyətin qiymətləndirilməsi
- √ monitorinq sisteminə daxil deyil
- ətraf mühitin faktiki vəziyyəti və çirklənmə səviyyəsini qiymətləndirmək.

271. Antropogen təsir mənbələrinə və təsir amillərinə nəzarət nə adlanır?

- nəqliyyat vasitələrinə nəzarət.
- əhalinin miqrasiyasına nəzarət.
- kənd təsərrüfatının yerləşməsinə nəzarət.
- √ antropogen təsir üzrə ekoloji monitorinq
- sənaye müəssisələrinə nəzarət

272. Sənaye müəssisəsinin ekoloji pasportu nədir?

- təsərrüfat və digər fəaliyyətlərə icazə verən ekoloji tələblər.
- cərimə sanksiyaların şərtləri haqqında sənəd.
- √ müəssisə ilə ətraf mühit arasında qarşılıqlı əlaqə və təsirin xüsusiyyətlərinə əks etdirən kompleks sənəd.
- tullantıların, çirklənmənin izn həddləri haqqında sənəd.
- ətraf mühitin çirklənməsinə görə ödənişlərin miqdarı haqqında sənəd.

273. Aşağıdakılardan hansı genetik və normativ üsulların sintezinin köməkliyi ilə müəyyənləşdirilmir?

- real ehtiyat və imkanların olması.
- elmi-texniki tərəqqi ilə şərtlənən texnoloji imkanlar və real inkişaf istiqamətləri.
- təbii mühitin keyfiyyətini göstərən normativ və izn həddləri.
- √ təbiəti mühafizənin məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması.
- istehlak normativ və məhdudiyətləri.

274. Ekoloji proqnozlaşdırma nədir?

- ekoloji siyasətin işlənilib hazırlanmasıdır.
- √ təbii resurs potensialının və təbii ehtiyatlara tələbatın dəyişilməsinin qabaqcadan deyilməsi və görülməsidir.
- təbii ehtiyatların qiymətləndirilməsi.
- havanın əvvəlcədən proqnozunun verilməsidir.
- təbii ehtiyatlardan istifadənin idarə olunmasıdır.

275. Təsərrüfat fəaliyyətinin ekoloji ekspertizası.

- ekoloji təhsilin bir formasıdır.
- √ dövlət ekoloji nəzarətinin əsas funksiyalarından biridir.
- demoqrafik siyasətin tərkib hissəsidir.
- iqtisadi siyasətin əsasıdır.
- ekoloji maarifləndirmə vasitəsidir.

276. Ekoloji audit sisteminin yaradılmasında iştirak etmir.

- yerli hakimiyyət orqanları və bələdiyyələr.
- kommersiya bankları.
- ✓ təhsil müəssisələri.
- ekoloji banklar.
- ekoloji fondlar.

277. Aşağıdakılardan hansı ekoloji audit mərhələsinə aid deyil?

- ekoloji audit proqramının məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması.
- ekoloji auditin aparılmasının vaxtının və xərcinin müəyyən olunması.
- ✓ audit apararı qrupun formalaşması.
- sifarişçi ilə müqavilə bağlanması.
- istehsal sahələrinin təşkil olunması.

278. Aşağıdakılardan hansı auditorun vəzifəsinə aid deyil?

- ✓ Təbiəti mühafizə tədbir və proqramları üçün maliyyə resurslarını səfərbər etmək.
- sənədlərin qorunub saxlanması.
- məlumatların məxfi saxlanması.
- auditor yoxlamasını və məsləhət xidmətlərini keyfiyyətlə həyata keçirmək.
- auditin aparılmasında mövcud qanunveriliyin tələblərinə riayət etmək.

279. Aşağıdakı cavablardan hansı ekoloji auditin predmetinə aid deyil?

- ✓ təbii mühitin fiziki halının qiymətləndirilməsi.
- ekoiqtisadi, ekohüquqi sahələrdə təbiəti və ətraf mühitin mühafizə qanunvericiliyinin gözlənilməsi.
- ekoloji siyasətin hazırlanması.
- təbii resurslardan səmərəli istifadə olunması.
- təbiəti mühafizənin məqsəd və vəzifələrinin müəyyən edilməsi.

280. Aşağıdakılardan hansı kompleks ekoloji monitorinqin vəzifələrinə daxildir?

- ✓ qarşılıqlı tərəflərin qanunvericilik qərarları qəbul etməyə yönəlmiş məsləhətləşmələri.
- yaranmış neqativ halların ləğv və ya təsirinin azaldılması üçün tədbirlər hazırlamaq.
- ekoloji sistemin və insanların məskunlaşma sahələrinin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi.
- göstərilən sahələrdə baş vermiş dəyişikliklərin səbəbinin müəyyən edilməsi və qiymətləndirilməsi.
- ekoloji və yaşayış sahələrinin müayinəsinin keçirilməsi.

281. Regional monitorinq sistemi nəzarəti həyata keçirir:

- ✓ hər hansı bir region daxilindəki monitorinq
- dünyada gedən proseslərə nəzarət.
- hər hansı bir ölkə daxilində olan monitorinq.
- inzibati rayon daxilindəki monitorinq.
- hər hansı bir şəhər daxilindəki monitorinq.

282. Çirkləndirici mənbələrinin monitorinqi dedikdə başa düşülür:

- yerini dəyişməyən mənbəyin monitorinqi.
- bir nöqtədə yerləşən mənbənin.
- müəyyən bir sahənin.
- Hərəkətdə olan nəqliyyat vasitələrinin.
- ✓ yerini dəyişməyən, bir nöqtədə yerləşən mənbəyin, hərəkətdə olan nəqliyyat vasitələrinin və müəyyən bir sahənin

283. Monitorinqin təsir amillərinə aid deyil?

- monitorinqin təsir amili dedikdə müxtəlif kimyəvi çirkləndiricilərin təsiri başa düşülür.

- √ sənaye müəssisələrinin çirkləndirilməsi başa düşülür.
- müxtəlif fiziki təsir amilləri başa düşülür.
- müxtəlif təbii təsir amilləri başa düşülür.
- müxtəlif kimyəvi çirkləndirici, müxtəlif təbii və fiziki təsir amilləri başa düşülür.

284. Aşağıdakılar hansı monitorinqin praktiki istiqamətlərinə aid deyil?

- bu vəziyyətin qiymətləndirilməsi.
- √ əhalinin miqrasiyasının nizamlanması.
- ətraf mühitin vəziyyətinə və ona təsir edən amillərə nəzarət etmək.
- ətraf mühitin faktiki vəziyyəti və çirklənmə səviyyəsini qiymətləndirmək.
- çirkləndiricilərin təsirdən ətraf mühitdə yarana biləcək vəziyyətin proqnozu.

285. Aşağıdakılardan hansı antropogen təsir üzrə ekoloji monitorinqin əsas məsələlərinə daxildir?

- nəqliyyat vasitələrinə nəzarət.
- √ antropogen təsir mənbələrinə və təsir amillərinə nəzarət.
- kənd təsərrüfatının yerləşməsinə nəzarət.
- əhalinin miqrasiyasına nəzarət.
- sənaye müəssisələrinə nəzarət

286. Ekoloji auditin predmetinə aiddir:

- kommersiya işlərinin təşkili
- müqavilələrin hazırlanması
- lisenziyaların verilməsi
- √ ekoloji siyasətin hazırlanması
- auditor yoxlaması

287. Ekoloji menecmentin funksiyaları neçə qrupa bölünür?

- 5
- √ 3
- 6
- bölgüsü yoxdur
- 2

288. planlaşdırma və proqnozlaşdırma ekoloji menecmentin hansı sahəsinə aiddir?

- ekoloji balans və nəzarət;
- ətraf mühitin keyfiyyətinin idarə olunması;
- √ Ekoloji menecmentin əsasına aid deyil:
- doğru cavab yoxdur.
- ekoloji uçot və audit;

289. Balans, nəzarət, uçot və audit hansı funksiyasına aiddir?

- qiymətləndirmə, təhlil;
- √ ekoloji menecmentin əsasıdır
- planlaşdırma, proqnozlaşdırma və monitorinq;
- doğru cavab yoxdur.
- ekstrapolyasiya, kartoqrafik;

290. Texnoloji, sosial ,innovasiya prosesi ekoloji menecmentin proseslərinə aiddir?

- ekoloji menecmentin prinsipi;
- ekoloji menecmentin təşkili;
- ekoloji menecmentin funksional həcmi;
- elmin metodologiyası və rolu.
- √ konsepsiyasına aid deyil;

291. Ekoloji təhlükəsizliyin başlıca xüsusiyyəti nədir?

- ayrı-ayrılıqda fəaliyyət
- vəsaitlərin toplanması
- ✓ kollektiv fəaliyyət
- dövlət büdcəsinin yardımı
- fərdi işlərin görülməsi

292. Balanslaşdırma ekoloji menecmentin hansı funksiyasına uyğundur?

- ekoloji marketing
- tənzimlənmə;
- uçot və nəzarət;
- ✓ funksiyasına uyğun deyil
- planlaşdırma ;

293. Təbii resurslardan istifadədə ekoloji-iqtisadi problemlərin idarə olunmasını öyrənən elm sahədir:

- cəmiyyətin idarə olunmasını özündə birləşdirən bir sahədir;
- təsərrüfatın inkişafını və planlaşdırılmasını təmin edən sahədir;
- təbiətdən istifadə tədbirlərinin uçotu və nəzarətini təmin edən elm sahəsidir.
- faydalı qazıntıların hasilatı, emalı və istifadəsini təmin edən sahədir.
- ✓ ekoloji menecmentdir;

294. Təbiəti mühafizə avadanlığının müvəqqəti istifadəyə verilməsi ilə bağlı yaranan mürəkkəb və kompleks əmlak münasibətlərinin məcmusu nə adlanır?

- təbiəti mühafizə avadanlığının müvəqqəti istifadəyə verilməsi
- təbiəti mühafizə avadanlığının daimi istifadəyə verilməsi ilə bağlı yaranan mürəkkəb və kompleks əmlak münasibətlərinin məcmusu.
- təbiəti mühafizə avadanlığının satılması ilə bağlı münasibətləri məcmusu.
- təbiəti mühafizə avadanlığının icarəyə verilməsi ilə bağlı yaranan mürəkkəb sosial münasibətlərinin məcmusu
- ✓ ekoloji lizinqin aparılması

295. Lizinq mərhələsinin 2-ci mərhələsində hansı işlər aparılır?

- hazırlıq işləri aparılır
- bəzilər vəziyyəti öyrənilir
- mühitin vəziyyəti öyrənilir
- ✓ lizinq əməliyyatı bağlanır
- kreditlər götürülür

296. Ekoloji lizinq müqaviləsinin vaxtı bitdikdən sonra icarədar nə edə bilər:

- icarənin başqasına verə bilər
- ✓ icarə obyektini qaytara bilər
- əvəzində maliyyə vəsaiti alır
- avadanlığı başqasına satar
- lizinq müqaviləsini pozar

297. Lizinq prosesinin 1-ci mərhələsi hansı prosesi aparır?

- alqı-satqı işlərini həyata keçirir
- müəssisənin məhsulunu realizə edir
- avadanlığı 2-ci şəxsə icarəyə verir
- vəsaiti toplamaqla məşğul olur.
- ✓ müqavilənin imzalanması üçün hazırlıq işləri aparılır

298. Təbiəti mühafizənin məqsəd və vəzifələri nə ilə müəyyən olunur?

- real ehtiyat və imkanların olması.
- elmi-texniki tərəqqi ilə şərtlənən texnoloji imkanlar və real inkişaf istiqamətləri.
- təbii mühitin keyfiyyətini göstərən normativ və izn həddləri.
- ✓ genetik və normativ üsulların sintezinin köməkliyi ilə
- istehlak normativ və məhdudiyətləri.

299. Ekoloji proqnozlaşdırmanın üsullarından biridir:

- dialektik balans, proqram-məqsəd, statistik.
- ✓ proqram-məqsəd, genetik və normativ üsullar, ekspert qiymətləndirməsi
- anket sorğuları, balans, statistik, riyazi kibernetika.
- balans, qraflar nəzəriyyəsi, kartoqrafik, statistik.
- riyazi modelləşdirmə, kartoqrafik balans.

300. Proqram planlaşdırılması ekoloji auditin əsas mərhələsinə daxil olmasının səbəbi:

- zərurət yarandıqda ekoloji audit proqramına əlavə mütəxəssislərin cəlb edilməsi.
- proqram məlumatların təklifi.
- ✓ ekoloji auditin əsas mərhələsinə daxil deyil
- proqram materiallarının reallaşması ilə bağlı planın tərtib olunması və onun icrasına nəzarət edilməsi.
- ekoloji audit proqramının nəticələri ilə bağlı konkret təklif və tövsiyələrin hazırlanması.

301. Ekoloji audit sisteminin yaradılmasında iştirak etmir:

- yerli hakimiyyət orqanları və bələdiyyələr.
- ekoloji banklar.
- ✓ səhiyyə müəssisələri
- kommersiya bankları.
- ekoloji fondlar.

302. Sifarişçinin lazım olan sənədləri təqdim etmədikdə yoxlamadan imtina etmək auditorun hansı fəaliyyətinə aiddir?

- auditorun vəzifəsinə
- auditorun səlahiyyətinə
- ekoloji auditorun işinə
- fəaliyyətə uyğun deyil
- ✓ ekoloji auditorun hüquqlarına

303. Auditor xidmətinə aid deyil:

- daxili audit
- ✓ bitkinlik audit
- əməliyyat audit
- maliyyə hesabının audit
- kənar audit

304. Auditor xidmətinə aid deyil:

- daxili audit
- uyğunluq audit
- məcburi audit
- ✓ könüllü audit
- kənar audit

305. Təbii resurslarda istifadə və bərpası üzrə hesablamaların və digər fəaliyyətlərin yoxlanılması nə ilə uyğundur?

- ekoloji audit ilə
- antropogen təsir dərəcəsinin yoxlanılmasıdır.
- təbiətdən istifadəyə görə ödənişlərin yerinə yetirilməsinin yoxlanılmasıdır.
- ✓ çirklənməyə görə ödənişlərin icrasının yoxlanılmasıdır

- təbiətdən istifadəçilərin maliyyə fəaliyyətinin yoxlanılmasıdır.

306. Ekoloji ekspertizanın mexanizminə daxildir?

- ətraf mühətdə baş verən hadisələrin ekspertizası
- təbii floranın layihələndirməsinin ekspertizası
- ekspertizanın elmi əsasları
- ekspertizanın funksiyaları
- ✓ kompleks elmi tədqiqat işlərindən ibarət layihələrin ekoloji ekspertizası

307. Hansı monitorinq universal monitorinq hesab edilir?

- ekoloji ekspertiza
- ✓ kompleks ekoloji monitorinq
- nəzarət obyektinin monitorinqi
- fiziki monitorinq
- kompleks nəzarət

308. Radiotermik cihazlarla kosmosda və istənilən sahədə aparılan monitorinqdir:

- ✓ məsafə monitorinqi anlayışı
- radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla atmosferdə aparılan monitorinq.
- radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla litosferdə aparılan monitorinq
- xüsusi cihazlarla torpaq örtüyündə aparılan monitorinq
- radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla aparılan monitorinq.

309. Regional və lokal antropogen təsirlərə məruz qalan xüsusi təhlükəli zonalara nəzarət necə adlanır?

- lokal antropogen təsirlərə məruz qalmayan zonaların monitorinqi.
- ✓ impact monitorinq sistemi
- regional antropogen təsirlərə məruz qalan zonaların monitorinqi.
- Antropogen təsirlərə məruz qalan xüsusi təhlükəli zonaların monitorinqi.
- Lokal antropogen təsirlərə məruz qalan təhlükəsiz zonaların monitorinqi.

310. Bütöv biosferdə ekoloji komponentlərlə yanaşı ekstremal vəziyyətlərin yaranacağı barədə xəbərdarlıq etmək necə adlanır?

- materiklərin su hövzələrində baş verən proseslərə nəzarət etmək
- cavabların hamısı doğrudur
- ✓ qlobal monitorinq sistemi
- yer kürəsinin atmosferində baş verən proseslərə nəzarət etmək
- litosfer qatında baş verən proseslərə nəzarət etmək.

311. Ekoloji proqnozlaşdırmada hansı üsullardan istifadə edilir?

- dialektik balans, proqram-məqsəd, statistik.
- balans, qraflar nəzəriyyəsi, kartoqrafik, statistik.
- anket sorğuları, balans, statistik, riyazi kibernetika.
- ✓ proqram- məqsəd, qraflar nəzəriyyəsi, genetik və normativ üsullarının sintezi, ekspert qiymətləndirilməsi.
- riyazi modelləşdirmə, kartoqrafik balans.

312. Ekoloji auditin əsas mərhələsinə daxil deyil:

- zərurət yaranıqda ekoloji audit proqramına əlavə mütəxəsislərin cəlb edilməsi.
- proqram materiallarının reallaşması ilə bağlı planın tərtib olunması və onun icrasına nəzarət edilməsi.
- ✓ proqramın planlaşdırılması.
- proqram məlumatların təklifi.
- ekoloji audit proqramının nəticələri ilə bağlı konkret təklif və tövsiyələrin hazırlanması.

313. Ekoloji auditorun hüquqlarına aid deyil?

- ✓ mühasibat uçotunun təşkilində kömək göstərmək.
- sifarişçi lazım olan sənədləri təqdim etmədikdə yoxlamadan imtina etmək.
- bağlanmış müqaviləyə uyğun olaraq auditin forma və metodlarının sərbəst müəyyənləşdirmək.
- ekoloji audit aparılan obyektlərin ekoloji və maliyyə fəaliyyəti ilə bağlı sənədlərlə tanış olmaq.
- ekoloji audit aparılmasına başqa auditorları cəlb etmək.

314. Aşağıdakılardan hansı ekoloji audit sisteminin funksiyalarına daxil deyil?

- ekoloji auditor xidmətinin keçirilməsinin keyfiyyətinə nəzarət.
- ekoloji auditin aparılmasında qanunvericiliyə əməl olunmasını təmin etmək.
- ekoloji auditor kadrlarının hazırlanması, onların peşə və ixtisas səviyyələrinin artırılması.
- ekoloji auditor fəaliyyəti ilə məşğul olmaq istəyən fiziki və hüquqi şəxslərə lisenziyaların verilməsi.
- ✓ nəzərdə tutulan fəaliyyəti həyata keçirmək barədə son qərarın qəbulu.

315. Ekoloji audit nədir?

- təbiətdən istifadəçilərin maliyyə fəaliyyətinin yoxlanılmasıdır.
- çirklənməyə görə ödənişlərin icrasının yoxlanılmasıdır.
- təbiətdən istifadəyə görə ödənişlərin yerinə yetirilməsinin yoxlanılmasıdır.
- ✓ təbii resurslardan istifadə və bərpası üzrə hesabatların düzgün tərtib edilməsi və daxil olmaqla təbiətdən istifadəsi tərəfindən ekoloji tələblərin ətraf mühitin mühafizəsi normalarının və qaydalarının gözlənilməsi məqsədilə onların təsərrüfat və digər fəaliyyətinin yoxlanılmasıdır.
- antropogen təsir dərəcəsinin yoxlanılmasıdır.

316. Aşağıdakılardan hansı ekoloji ekspertizanın mexanizminə daxil deyil?

- kompleks elmi-tədqiqat işlərindən ibarət təsərrüfat layihələrinin ekoloji ekspertizası.
- istehsal olunan və xaricdən gətirilən yeni texnika texnologiya material və maddələrin ekoloji ekspertizası.
- modernləşdirmə məqsədi ilə fəaliyyət göstərən müəssisələrin ekoloji ekspertizası.
- dövlət ekoloji tələb və normativlərin yerinə yetirildiyi halda istismasına icazənin verilməsi.
- ✓ meşənin kəsilməsi üçün nəzərdə tutulan sahənin seçilməsi.

317. Aşağıdakı cavablardan hansının kompleks ekoloji monitorinqə aidiyyəti yoxdur?

- ölçmə işlərinin planlaşdırılması.
- nəzarət obyektinin vəziyyətinin dəyişməsinin proqnozlaşdırılması.
- nəzarət obyektinin seçilməsi.
- ayrılmış nəzarət obyektinin müayinəsi
- ✓ istehlak normativ və məhdudiyətləri.

318. Məsafə monitorinqi nədir?

- ✓ radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş uçan aparatlarla kosmosda və istənilən sahədə aparılan monitorinq.
- xüsusi cihazlarla torpaq örtüyündə aparılan monitorinq.
- radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla litosferdə aparılan monitorinq.
- radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla atmosferdə aparılan monitorinq.
- radiometrik cihazlarla təchiz olunmuş aparatlarla aparılan monitorinq.

319. İmpakt monitorinq sistemi nədir?

- lokal antropogen təsirlərə məruz qalmayan zonaların monitorinqi.
- Antropogen təsirlərə məruz qalan xüsusi təhlükəli zonaların monitorinqi.
- regional antropogen təsirlərə məruz qalan zonaların monitorinqi.
- ✓ regional və lokal antropogen təsirlərə məruz qalan xüsusi təhlükəli ərazilərin monitorinqi
- Lokal antropogen təsirlərə məruz qalan təhlükəsiz zonaların monitorinqi.

320. Qlobal monitorinq sistemi nədir?

- materiklərin su hövzələrində baş verən proseslərə nəzarət.
- yer kürəsinin atmosferində baş verən proseslərə nəzarət.

- √ dünyada baş verən proseslərə və yer kürəsinin biosferində bütün ekoloji komponentlərə nəzarətlə yanaşı ekstremal vəziyyətlərin yaranacağı barədə xəbərdarlıq etmək.
- yer kürəsinin atmosferində baş verən proseslərə nəzarət.
- cavabların hamısı doğrudur.

321. Təbiətdən istifadəyə və çirklənməyə görə ödənişlərə aiddir:

- torpaqların ehtiyatı
- su resurslarının ehtiyatı
- təbii resurs potensialı
- ərazinin müxtəlifliyi
- √ ətraf mühitin çirklənməsi

322. Stasionar mənbələrdən ətraf mühitin çirklənməsinə görə normaların tətbiqi ödənişlərin hesablanma metodikası prinsipinə aiddir:

- əsasən aiddir
- qanunauyğunluqdur
- prinsipin məqsədidir
- √ aid deyil
- uyğunluğu yoxdur

323. Yer in təkindən istifadəyə görə ödənişlər ödəniş növünə aiddir?

- Konkursda iştiraka görə və lisenziya verilməsinə görə haqq.
- Aksizlər.
- Mineral-xammal bazasının bərpasına görə köçürmə
- Yer in təkindən istifadəyə görə ödənişlər.
- √ ödəniş növünə aid deyil

324. Təbii resurslardan səmərəli istifadənin əsas məqsədi nədir?

- Təbiətdən istifadəni stimullaşdırmaq.
- Doğru cavab yoxdur.
- √ təbiətdən istifadənin ödənişliliyini müəyyənləşdirmək
- Təbiətdən istifadəni tənzimləmək
- Təbiətdən istifadə tədbirlərinin proqnozlaşdırmaq

325. Mühitin ekoloji vəziyyətindən asılıdır:

- Tullantıların izn həddindən
- √ tullantıların yerləşməsinə görə ödənişin həcmi
- İstismarın izn həddindən.
- Konsentrasinin izn həddindən
- Mühitin ekoloji vəziyyətindən asılıdır:

326. Müəssisələrin texnoloji durumu nədən asılı deyil:

- √ tullantıların yerləşməsinə görə ödənişlərin həcmindən
- regionların ekoloji vəziyyətindən
- Tullantıların həcmindən.
- Tullantıların tərkibindən
- Tullantıların təhlükə əmsalından

327. Tullantıların həcminə görə ödəniş.

- √ atmosferin çirklənməyə görə ödənişinin həcmindən
- Radionların ekoloji vəziyyətindən.
- İnqredientlərin nisbi təhlükə əmsalından.
- Tullantıların tərkibindən.

- Tullantıların həcmindən.

328. Tullantıların həcmi nəyə təsir göstərir?

- Tullantıların izn həddi.
- Təbii mühafizə xərcləri
- Fəal çirklənmə zolaqları.
- √ ödənişin həcminə
- Konsentrasiyanın izn həddi.

329. Çirklənməyə görə ödənişlərin hesablanma metodikası prinsiplərindən deyil:

- Regional xüsusiyyətlərin nəzərə alınması (ekoloji vəziyyətdən asılı olaraq).
- Ödənişlərin tutulmasının sadəliyi və asanlıığı.
- təbii mühafizə tədbirlərinin stimullaşdırılması.
- √ Stasionar mənbələrdən ətraf mühitin sirlənməsinə görə normaların tətbiqi
- hər indiqridentə görə ödənişin tətbiq olunması.

330. Yerin təkindən istifadəyə görə ödəniş növlərinə aid deyil:

- Yerin təkindən istifadəyə görə ödənişlərə aiddir.
- √ Yerin təkindən istifadəyə görə subsidiyalara aiddir.
- Konkursda iştiraka görə və lisenziya verilməsinə aiddir
- Aksizlərə aid deyil.
- Mineral-xammal bazasının bərpasına görə köçürmələrə aiddir.

331. Təbiətdən istifadənin ödənişliliyinin məqsədi:

- √ Təbii resurslardan səmərəli istifadə etmək.
- Doğru cavab yoxdur.
- Təbiətdən istifadə tədbirlərinin proqnozlaşdırmaq.
- Təbiətdən istifadəni stimullaşdırmaq.
- Təbiətdən istifadəni tənzimləmək.

332. Tullantıların yerləşməsinə görə ödənişlərin həcmi asılıdır:

- Təbii mühafizə xərcləri
- İstismarın izn həddi.
- √ Mühitin ekoloji vəziyyəti
- Konsentrasiyanın izn həddi
- Tullantıların izn həddi

333. Tullantıların yerləşməsinə görə ödənişlərin həcmi asılı deyil:

- Tullantıların tərkibindən
- √ Müəssisələrin texnoloji durumundan
- regionların ekoloji vəziyyətindən.
- Tullantıların təhlükə əmsalından.
- Tullantıların həcmindən.

334. Atmosferin çirklənməsinə görə ödənişin həcmi asılı deyil:

- √ Müəssisənin ekoloji xərcindən.
- Radionların ekoloji vəziyyətindən.
- İncredientlərin nisbi təhlükə əmsalından.
- Tullantıların tərkibindən.
- Tullantıların həcmindən.

335. Çirklənməyə görə ödənişlərin həcminə təsir göstərir:

- Konsentrasiyanın izn həddi.
- Təbii mühafizə xərcləri.
- Fəal çirklənmə zolaqları.
- √ Tullantıların həcmi.
- Tullantıların izn həddi.

336. Torpağın keyfiyyəti ondan istifadəyə görə ödəniş formalarına aiddir:

- Torpaq vergisi.
- Doğru cavab yoxdur
- √ yox
- İcarə haqqı
- İcarə haqqı

337. Ödənişlərin miqdarı aşağı keyfiyyətli resursa görə olmalıdır-hansı prinsipə uyğun gəlir?

- √ Təbii resurslardan istifadəyə görə ödəniş prinsipi
- ödəniş yükünün istehlakçıların üzərinə yığılmasına yol verilməlidir.
- istifadə olunmayan təbii ehtiyatlar iqtisadi cəhətdən qiymətləndirilməsidir.
- Ödənişin həcmi o səviyyədə olmalıdır ki, xammal tutumunun azaldılmasını stimullaşdırsın və ya xammalın əvəz olunmasını təmin etsin.
- Daha keyfiyyətli resursa görə yüksək olmalıdır.

338. Ödənişlərin xərclənmə üsulları ödəniş sisteminin elementinə daxildir?

- Ödəniş növü
- daxil deyil
- Ödənişlərin istifadə qaydaları.
- √ Ödənişlərin tutulması
- Ayrı-ayrı ödənişlərin miqdarının müəyyən olunması üsulları.

339. İqtisadi qiymətləndirməyə görə nə müəyyənləşdirilir?

- Onlardan istifadənin həcminə görə.
- Doğru cavab yoxdur
- Onların tərkibinə görə;
- Onların yatırım şəraitinə görə.
- √ təbii resurslardan istifadəyə görə ödəniş

340. Mühitin ekoloji vəziyyətindən asılıdır:

- √ suyun çirklənməsinə görə ödənişin həcmi
- İstismarın izn həddindən.
- Təbiəti mühafizə xərclərindən
- Tullantıların izn həddindən.
- Konsentrasiyanın izn həddindən.

341. Məhsul satışından əldə edilən gəlirlər,norma daxilində və normadan artıq çirklənməyə görə ödənişlər hansı fondun hesabına yaranır?

- təbiəti mühafizə obyektinə və avadanlıqları üzrə amortizasiya (aşınma) köçürmələri.
- müəssisənin ekoloji fondunun bankda saxlanmasına görə depozit faizi, müəssisənin gəlirləri.
- məqsədlə subsidiyalar, dotasiyalar, təbiəti mühafizə tədbirlərinə yönəlmiş kreditlər.
- dövlət və kommersiya banklarının kreditləri.
- √ müəssisələrin ekoloji fondları

342. Transmilli layihələrin maliyyələşdirilməsi ekoloji fondların vəsaitinin istifadəsində necə iştirak edir?

- güzəştli kredit və ssudaların ayrılması.
- √ ekoloji fondun üstün istiqamətinə uyğun deyil
- kommersiya banklarının təbiəti mühafizə tədbirlərinin reallaşmasına verdiyi ssuda və kreditlərə görə zəmanət durması
- əlavə investisiya resurslarının cəlb olunmasını stimullaşdıran layihələrin maliyyələşdirilməsində iştirak

- təbiəti mühafizə yönlü məhsulların istehsalı üçün müəssisələrin ilkin kapitalının yaradılmasına vəsait qoyuluşu.

343. Mineral xammalın daha dərin emalı və saflaşdırılması tədbirləri ekoloji fondun vəzifələrinə uyğundur?

✓ ekoloji fondların vəzifələrinə aid deyil

- təbiəti mühafizə tədbir və proqramlarına yönəldilən maliyyə resurslarının səfərbər edilməsi.
- təbiətdən səmərəli istifadənin, ekoloji cəhətdən təmiz texnologiyaların tətbiqinin iqtisadi maraqlandırılması, ekoloji tərbiyə və təhsilin inkişafına yardım
- əhalinin ekoloji təhlükəsizliyini təmin etmək üçün proqram və layihələrinin maliyyələşdirilməsi.
- ətraf mühitin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılmasına yönəlmiş elmi-texniki layihələr, proqramların maliyyələşməsi və kreditlərin ayrılması.

344. Dövlət proqramları tərkibinə daxil olmuş mühafizə tədbirləri hansı hesaba maliyyələşir?

- təbiəti mühafizə işləri.
- ✓ respublika büdcəsinin vəsaiti hesabına
- zərərli maddələrin su obyektlərinə axıdılmasının qarşısının alınması.
- zərərli maddələrin atmosferə atılmasının məhdudlaşdırılması.
- müəssisənin əsas istehsal proseslərinin texnoloji rekonstruksiyası.

345. Beynəlxalq maliyyə qurumlarının investisiyaları müxtəlif səviyyəli büdcələrin gəlirlərinin formalaşmasında iştirak hansı formada?

- təbii resurslardan istifadəyə, ətraf mühiti çirkləndirməyə görə ödəniş və köçürmələr.
- ✓ formalaşmada iştirak etmir
- respublika büdcəsindən ekoloji-investisiya proqramlarına ayrılan subvensiya.
- respublika büdcəsindən dotasiyalar, subsidiyalar.
- vergilər.

346. Aşağıdakılardan hansı ekoloji fondların vəsaitlərinin istifadəsinə daxil deyil:

- kommersiya banklarının təbiəti mühafizə tədbirlərinin reallaşmasına verdiyi ssuda və kreditlərə görə zəmanət durması kimi.
- əlavə investisiya resurslarının cəlb olunmasını stimullaşdıran layihələrin maliyyələşdirilməsində iştirak kimi.
- təbiəti mühafizə yönlü məhsulların istehsalı üçün müəssisələrin ilkin kapitalının yaradılmasına vəsait qoyuluşu kimi.
- güzəştli kredit və ssudaların ayrılması kimi.
- ✓ transmilli layihələrin maliyyələşdirilməsi kimi.

347. Aşağıdakılardan hansı ekoloji fondların əsas vəzifələrinə daxil deyil?

- ətraf mühitin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılmasına yönəlmiş elmi-texniki layihələr, proqramların maliyyələşməsi və kreditlərin ayrılmasına.
- əhalinin ekoloji təhlükəsizliyini təmin etmək üçün proqram və layihələrinin maliyyələşdirilməsinə.
- təbiəti mühafizə tədbir və proqramlarına yönəldilən maliyyə resurslarının səfərbər edilməsinə.
- ✓ mineral-xammalın daha dərin emalı və saflaşdırma tədbirləri.
- təbiətdən səmərəli istifadənin, ekoloji cəhətdən təmiz texnologiyaların tətbiqinin iqtisadi maraqlandırılması, ekoloji tərbiyə və təhsilin inkişafına yardımına.

348. Respublika büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşdirilir:

- təbiəti mühafizə işlərinin vəsaiti.
- müəssisənin əsas istehsal proseslərinin vəsaiti.
- ✓ ancaq dövlət proqramları tərkibinə daxil olmuş mühafizə tədbirləri.
- zərərli maddələrin su obyektlərinə axıdılmasının qarşısının alınmasının vəsaiti hesabına.
- zərərli maddələrin atmosferə atılmasının aradan qaldırılması hesabına.

349. Müəssisələrin ekoloji fondları hansı mənbələr hesabına yaranır:

- dövlət və kommersiya banklarının kreditləri.
- müəssisənin ekoloji fondunun bankda saxlanmasına görə depozit faizi, müəssisənin gəlirləri.
- təbiəti mühafizə obyektinə və avadanlıqları üzrə amortizasiya (aşınma) köçürmələri.
- ✓ məhsul satışından əldə edilən gəlirlər, norma daxilində çirklənməyə görə ödənişlər və normadan artıq çirklənməyə görə cərimə ödənişləri.
- məqsədli subsidiyalar, dotasiyalar, təbiəti mühafizə tədbirlərinə yönəlmiş kreditlər.

350. Aşağıdakılardan hansı ekoloji fondların vəsaitlərinin istifadəsinə daxil deyil:

- təbiəti mühafizə yönlü məhsulların istehsalı üçün müəssisələrin ilkin kapitalının yaradılmasına vəsait qoyuluşu.
- kommersiya banklarının təbiəti mühafizə tədbirlərinin reallaşmasına verdiyi ssuda və kreditlərə görə zəmanət durması.
- ✓ transmilli layihələrin maliyyələşdirilməsi.
- əlavə investisiya resurslarının cəlb olunmasını stimullaşdıran layihələrin maliyyələşdirilməsində iştirak.
- güzəştli kredit və ssudaların ayrılması.

351. Aşağıdakılardan hansı ekoloji fondların əsas vəzifələrinə daxil deyil?

- ətraf mühitin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılmasına yönəlmiş elmi-texniki layihələr, proqramların maliyyələşməsi və kreditlərin ayrılması.
- təbiəti mühafizə tədbir və proqramlarına yönəldilən maliyyə resurslarının səfərbər edilməsi.
- əhalinin ekoloji təhlükəsizliyini təmin etmək üçün proqram və layihələrinin maliyyələşdirilməsi.
- ✓ mineral-xammalın daha dərin emalı və saflaşdırma tədbirləri.
- təbiətdən səmərəli istifadənin, ekoloji cəhətdən təmiz texnologiyaların tətbiqinin iqtisadi maraqlandırılması, ekoloji tərbiyə və təhsilin inkişafına yardım.

352. Respublika büdcəsinin vəsaiti hesabına maliyyələşdirilir:

- təbiəti mühafizə işləri.
- müəssisənin əsas istehsal proseslərinin texnoloji rekonstruksiyası.
- ✓ ancaq dövlət proqramları tərkibinə daxil olmuş mühafizə tədbirləri.
- zərərli maddələrin su obyektlərinə axıdılmasının qarşısının alınması.
- zərərli maddələrin atmosfərə atılmasının məhdudlaşdırılması.

353. Aşağıdakılardan hansı müxtəlif səviyyəli büdcələrin gəlirlərinin formalaşmasında iştirak etmir?

- respublika büdcəsindən ekoloji-investisiya proqramlarına ayrılan subvensiya.
- ✓ beynəlxalq maliyyə qurumlarının investisiyası.
- təbii resurslardan istifadəyə, ətraf mühiti çirkləndirməyə görə ödəniş və köçürmələr.
- vergilər.
- respublika büdcəsindən dotasiyalar, subsidiyalar.

354. Marketingin əsas məqsədlərindən biri:

- təbiətdən kompleks istifadənin təmin olunmasıdır;
- ətraf mühitin mühafizəsinin təmin olunmasıdır.
- ekoloji bazarın inkişafının təmin olunmasıdır;
- ✓ müəssisənin planauyğun və proporsional inkişafının təmin olunmasıdır;
- firma və birliklərin inkişafının proqnozlaşdırılmasının təmin olunmasıdır;

355. Marketing fəaliyyətinin əsas elementlərinə aiddir:

- xammal bazarının vəziyyətinin proqnozlaşdırılması;
- ✓ tələbatın formalaşdırılması və satışın stimullaşdırılması.
- qiymətlərin kəskin aşağı salınması;
- istehsal və istehlakçı kreditləri vermək;
- marketing tədbirlərinin həyata keçirilməsi;

356. Ekoloji marketingdə ekstrarolyasiya üsulu əsaslanır:

- iqtisadi plan və proqnozların analizinə;
- ekspertlərin bilik və intuisiyalarına;
- riyazi modellərin qurulmasına;
- ✓ qanunauyğunluqların iqtisadi təzahürlərinə və yayılmasının analizinə;
- istehsal və istehlak həcmünün balansına.

357. Bazarın kanyukturasının (vəziyyətinin) öyrənilməsinə kompleks yanaşmaya aiddir:

- uçot və hesabatın rəsmi formasına;
- dövlət və sahə statistikasına.
- istehsalçı və istehlakçılara;
- təmizləyici qurğularla təminatına;
- ✓ proqnozlaşma və analitik metodların tətbiqi;

358. Ekoloji bazarda istehsal və istehlak statistikasının öyrənilməsi imkan verir:

- rəqabət və satışı tənzimləməyi.
- ✓ kəmiyyət, keyfiyyət və rəqabəti müəyyən etməyə;
- əmtəlik məhsulu müəyyən etməyə;
- müxtəlif statistik və proqnostik göstəricilərdən istifadəni;
- məhsul satışını stimullaşdırmağı:

359. Bazar vəziyyətinin öyrənilməsi aşağıdakı səviyyədə fərqləndirilir:

- proqnostik, analiz, kompleks vəziyyəti
- normativ, satlıq, iqtisadi vəziyyəti;
- informativ, sahəvi, köməkçi vəziyyəti;
- ✓ ümumi iqtisadi, sahəvi, əmtəlik vəziyyəti;
- kompleks, hüquqi, əmtəlik vəziyyəti;

360. Regional proqramların formalaşması üçün hansı vasitələrdən istifadə edilir?

- idarəetmə elementlərindən
- planlaşmadan
- təbii resurs potensialından
- texnoloji vasitələrdən
- ✓ texniki vasitələrdən

361. Təbiətdən istifadənin regional problemləri üçün bu cəhətlər səciyyəvidir?

- kəmiyyət problemləri
- kompleks maliyyələşmə
- variantın seçilməyi
- ✓ yüksək kapital tutumu
- proqnozlaşdırma

362. Regional problemlərin həlli məsələlərinə daxildir:

- elmi təhlillər
- baza layihələri
- iqtisadi göstəricilər
- alternativ variantların olması
- ✓ təbiəti mühafizənin kompleks sxemləri

363. Ekoloji hüquq pozuntusuna görə inzibati məsuliyyət:

- doğru cavab yoxdur.
- ✓ səlahiyyətli dövlət orqanı tərəfindən inzibati tənbeh tədbiridir;
- inzibati xətalara görə məsuliyyətdir;
- şəxsi mülkiyyətə -vurulan ziyana görə inzibati tənbeh tədbiridir;
- təbii mühitə vurulan ziyana görə inzibati tənbeh tədbiridir;

364. Ekoloji hüquq pozuntularına görə məsuliyyətin funksiyalarından deyil:

- cəzadır.
- həvəsləndirmədir;
- kompensasiyadır;
- qabaqlamadır;

✓ cərimədir;

365. Azərbaycanca ekologiya hüququnun mənbələrinə aid deyil:

✓ regional ekoloji təşkilatların qərarları.

- Azərbaycan Respublikasının konstitusiyasına;
- Azərbaycan Respublikasının qanunlarına;
- Azərbaycanın qoşulduğu beynəlxalq müqavilələrinə;
- Nazirlər kabinetinin qərar və sərəncamlarına;

366. Mülki hüquqi tənzimlənmə:

- əhalinin hüquq və vəzifələrinin müəyyənlişməsidir;
 - cəmiyyətin istehsal fəaliyyətini tənzimləyən normalardır;
 - sosial-ictimai münasibətləri tənzimləyən qanunlardır;
 - insanların ekoloji hüquqlarını tənzimləyən metoddur.
- ✓ hüquqi münasibətlərdə tərəflərin bərabərliyinə əsaslanan metoddur;

367. İnzibati vergilər:

- ✓ yerli təbiəti mühafizə orqanlarının nəzarət fəaliyyətinə görə ödəniş;
- ekoloji cəhətdən təmiz məhsul istehsal edən müəssisələrə verilən ödəniş;
 - tutulan sığorta məbləği.
 - təbiəti mühafizə tədbirlərinin həyata keçirilməsinə görə ödəniş;
 - ətraf mühitin çirkləndirməyə görə tutulan ödəniş;

368. Girovlar sistemi:

- təbiəti mühafizə tədbirlərinin stimullaşdırılması üçün ayrılan haqlardır;
 - doğru cavab yoxdur.
- ✓ təhlükəli məhsulların qiymətinə əlavə olunan sığorta haqlarının tutulmasıdır;
- tutulan sığorta məbləğidir;
 - təbiəti mühafizə tədbirlərinə ayrılan vəsait növüdür;

369. Ekoloji subsidiyalar:

- müəssisə gəlirlərindən ayırmalar.
 - təbiəti mühafizə tədbirlərinin həyata keçirilməsi üçün verilən qrantlar;
 - müəssisələrə verilən faizli kreditlər;
- ✓ müəssisələrə müvəqqəti və qaytarılmadan verilən dövlət yardımınıdır;
- əhalinin topladığı pul yardımını;

370. Təbiətdən istifadənin idarə olunması üsullarına aid deyil:

- dövlət məsrəflərinə;
 - dövlət məsrəfləri və gəlirlərinə.
- ✓ proqram-məqsəd;
- qeyri-fiskal üsula;
 - dövlət gəlirlərinə;

371. Təbiətdən istifadənin idarə olunması üsullarıdır:

- fiskal, hüquqi, qeyri-hüquqi;
 - hüquqi təminat və məsrəf.
 - gəlir və məsrəflər, hüquqi;
 - gəlir və məsrəflər, hüquqi;
- ✓ qeyri-fiskal, dövlət gəlirləri və məsrəfləri ilə bağlı;

372. Aşağıdakılardan hansı ekoloji sığortanın əsas prinsiplərindən hesab edilmir?

- 3-cü tərəfə dəyən zərərin maksimum ödənilməsi.
- sığortaçının sığorta ödənişinin minimumlaşmasında maraqları.
- yaradılmış maliyyə vəsaitindən təbiəti mühafizə tədbirlərinin həyata keçirilməsində maksimum istifadəsi.
- √ sığorta edən sığorta ödənişinin həcmnin artırılmasında maraqları.
- sığorta olunan tərəfin də iqtisadi maraqlarının qorunması.

373. Ekoloji sığorta fondlarının yaradılmasında məqsəd nədən ibarətdir?

- suvarma kanallarının çəkilməsi.
- sənaye müəssisələrinin tikilməsi.
- yeni texnologiyaların alınması.
- təsərrüfat layihələrinin maliyyələşdirilməsi.
- √ ekoloji böhran, fəlakət və bədbəxt hadisələr vaxtı müəssisə, əhali və təşkilatlara dəyən ciddi sosial-iqtisadi zərərin ödənilməsi.

374. Kompleks təbiəti mühafizəyə proqramının hazırlanmasında 1 – ci mərhələdə nələr nəzərdə tutulur?

- √ ekoloji – iqtisadi sistem təhlil olunur
- təbiətdən səmərəli istifadə olunur
- təbii resurs potensialı öyrənilir
- istehsalda səmərəlilik bərpa olunur.
- texniki və texnoloji vasitələr araşdırılır

375. Kompleks təbiəti mühafizəyə proqramının hazırlanması neçə mərhələdə həyata keçirilir?

- 6 mərhələdə
- √ 2 mərhələdə
- 3 mərhələdə
- 5 mərhələdə
- mərhələsi yoxdur

376. Beynəlxalq ekologiya hüququnun obyektı:

- təbii ehtiyatlardan istifadəni tənzimləyən normalar sistemi.
- bəşəriyyətin yaşayış sahəsidir;
- √ yer kürəsinin təbiəti və yerətrafi kosmik məkandır;
- təbii ehtiyatlar haqqında qanunvericilik toplusu;
- hüquqi və fiziki şəxslərin fəaliyyət sahəsi;

377. Təbii ehtiyatlar üzərində hüquqlar:

- doğru cavab yoxdur.
- təbiətdən səmərəli istifadə hüququdur;
- √ ehtiyatlar üzərində mülkiyyət, istifadə və icazə hüququdur;
- təbii ehtiyatlardan səmərəsiz istifadəyə görə sanksiya hüququdur;
- yerin təkindən istifadəyə icazə hüququdur;

378. Hüquqi tənzimləmədə xüsusi aktlar nədir?

- maddi xarakterli normativ hüquqi aktlardır;
- təbii komplekslərin mühafizəsinə həsr olunmuş aktlardır;
- prosessual xarakterli norma və münasibətləri tənzimləyən aktlardır.
- √ ətraf mühitə və onun elementlərinə aid məsələlərə həsr olunmuş aktlardır;
- kodifikasiya olunmuş aktlardır;

379. Tənzimləmə predmetinə görə ümumi hüquqi aktlar əhatə edir:

- yerli özünüidarə orqanlarının qərarlar;
- təbiəti mühafizə tədbirləri;
- sosial və qeyri hüquqi münasibətlər;
- √ ekoloji və ictimai münasibətlər;

- ətraf mühitin mühafizəsi məsələləri.

380. İnzibati hüquqi tənzimləmə:

- firma və şirkətlərin fəaliyyətinə icazə verən normaların müəyyənləşdirilməsidir;
- fiziki və hüquqi şəxslərin hüquqlarının və maraqlarının mühafizəsidir;
- bərabər hüquqla subyektlərin fəaliyyət sahələrinə icazələrdir;
- ✓ hüquqi göstərici və davranışın icrasına yönələn icazələrin, göstərişlərin, qadağanların müəyyən edilməsidir;
- doğru cavab yoxdur.

381. Ekologiya hüququnun prinsiplərindən deyil:

- təqsirə görə məsuliyyət prinsipi.
- hüquqi bərabərlik prinsipi;
- ✓ təbiətdən istifadə hüququ prinsipi;
- hüquq və vəzifələrin vəhdəti prinsipi;
- sosial ədalət prinsipi;

382. Ekologiya hüququnun predmetinə aid deyil:

- müəssisələrin mülkiyyət hüquqlarını tənzimləyən qanunlar toplusu;
- ✓ fiziki və hüquqi şəxslərin müdafiəsi üzrə münasibətlər.
- təbii obyekt və ehtiyatlarla bağlı mülkiyyət münasibətləri;
- təbiətdən istifadə üzrə münasibətlər;
- ətraf mühitin mühafizəsi üzrə münasibətlər;

383. Ekologiya hüququ nədir?

- təbii obyektlərin istifadəsi və ətraf mühitin mühafizəsi üzrə tədbirlər sistemidir;
- iqtisadi və sosial münasibətləri tənzimləyən normalardır;
- ətraf mühitin mühafizəsi haqqında qanundur;
- canlı aləmin mühafizəsi üzrə tədbirlər sistemidir.
- ✓ təbii ehtiyatlar üzərində mülkiyyət hüququ və ətraf mühitin mühafizəsini tənzimləyən normalar məcmusudur;

384. Təbiətdən istifadənin və təbiəti mühafizəsinin idarə olunması mexanizmləri özündə birləşdirir:

- vergilər;
- limitlər, lisenziya, parent.
- stimullaşdırma, qeyri-hüquqi, sosial;
- subsidiya, ssuda, iqtisadi;
- ✓ hüquqi, iqtisadi, inzibati;

385. Dövlət məsrəfləri ilə bağlı üsullardan deyil:

- məqsədli təbiəti mühafizə investisiyaları;
- ətraf mühitin mühafizəsi tədbirlərinin dövlət maliyyələşdirilməsi;
- ✓ lisenziyaların verilməsi və ekoloji təmiz məhsul istehsalına subsidiyaların nəzərdə tutulması.
- ekoloji yönümlü özəl təsərrüfat təşəbbüslərinin stimullaşdırılması;
- əhalinin ekoloji yönümlü məşğuliyyətinin təmini;

386. Dövlət gəlirləri ilə əlaqədar üsullardandır:

- icbari təbiəti mühafizə şərtlərinin tətbiqi;
- doğru cavab yoxdur.
- ✓ təbiətdən istifadənin lisenziyalaşdırılması və çirklənməyə görə vergilər;
- təbiətdən səmərəli istifadəyə görə güzəştli kreditlərin verilməsi;
- ekoloji təmiz məhsul istehsalı müəssisələrinə güzəştlər;

387. ətraf mühitin keyfiyyətinin idarə olunmasına aid deyil:

- ətraf mühiti çirkləndirən məhsullara əlavə vergi verilməsinə;
- √ qrantların verilməsi.
- subsidiyaların qadağan olunmasına;
- vergi güzəştlərinin ödənilməsinə;
- məqsədli subsidiyaların verilməsinə;

388. Beynəlxalq ekologiya hüququ:

- beynəlxalq hüquq norma və prinsiplərinin pozulmasına görə beynəlxalq məsuliyyətdir;
- doğru cavab yoxdur.
- √ yer kürəsinin təbii ehtiyatlarından səmərəli istifadə və qlobal miqyasda ətraf mühitin zərərli təsirlərdən mühafizəsinin pozulmasına görə beynəlxalq məsuliyyətdir;
- ətraf mühitin fiziki və digər təsirlərdən mühafizəsi sahəsində beynəlxalq hüquq normasıdır;
- insanla təbiətin qarşılıqlı təsirini tənzimləyən beynəlxalq hüquq normasıdır;

389. Təbiətdən istifadə hüququnun növlərindən deyil:

- meşə fondundan istifadə hüququdur.
- torpaqdan istifadə hüququdur;
- yerin təkindən istifadə hüququdur;
- atmosfer və sulardan istifadə hüququdur;
- √ cansız təbiətdən istifadə hüququdur;

390. Təbiətdən istifadə hüququ nədir?

- torpaqdan istifadə hüququnu tənzimləyən normalar sistemidir;
- √ təbii ehtiyatlardan istifadə üzrə münasibətləri tənzimləyən normalar sistemidir;
- təbiətdən səmərəli istifadəni tənzimləyən normalar sistemidir.
- təbii mühitin mühafizəsini tənzimləyən normalar sistemidir;
- ətraf mühitin mühafizəsini tənzimləyən normalar sistemidir;

391. Ekologiya hüququnun mənbələrinə aiddir:

- istehsalın inkişafını tənzimləyən hüquqi sənədlər toplusuna;
- doğru cavab yoxdur
- təbiəti mühafizə qərar və qanunları toplusuna;
- məhsuldar qüvvələrin inkişafını və yerləşdirilməsini tənzimləyən normativ hüquqi aktlara;
- √ cəmiyyətlə təbiətin qarşılıqlı təsirindən yaranan münasibətləri tənzimləyən normativ hüquqi aktlar;

392. Hüquqi tənzimləmə metodu:

- ətraf mühitin mühafizəsini tənzimləyən hüquqi qanunlar toplusudur.
- ictimai münasibətlərə dövlət tərəfindən hüquqi təsir üsuludur;
- √ təbiətdən istifadəyə hüquqi təsir üsuludur;
- sosial sistemlərə dövlətin hüquqi təsir üsuludur;
- təbiətdən istifadə münasibətlərinə tənzimləyən hüquqi normalardır;

393. Ekologiya hüququnun predmeti:

- ictimai münasibətlərin hüquqi sistemidir.
- müxtəlif ekoloji sistemlərin arasındakı münasibətlər;
- √ vətəndaşlar və təşkilatlar arasında istehsalat münasibətləridir;
- gələcək nəsillər naminə ətraf mühitin mühafizəsi üzrə tədbirlər sistemidir;
- insanın yaşayış mühitini təmin edən obyektlərin məcmusudur;

394. Təbiətdən istifadə hüququ:

- təbii ehtiyatlar haqqında qanunvericilik toplusudur;
- təbiətdən istifadə üzrə təşkilatı –texniki tədbirlər planıdır;
- ətraf mühitin mühafizəsini tənzimləyən qanunlar toplusudur;

- təbii resurs potensialından istifadə planıdır;
- ✓ təbii ehtiyatlardan istifadə üzrə münasibətləri tənzimləyən normalar sistemidir;

395. Qeyri-fiskal üsullara aiddir

- ✓ təbiəti mühafizə şərtlərinin tətbiqi və hüquqi şəraitin dəyişməsinə;
- özəl təsərrüfat təşəbbüslərinin stimullaşdırılması və ekoloji siyasətə;
- ətraf mühitin çirklənməsinə görə vergi və cərimələrə.
- təbiətdən istifadənin lisenziyalaşdırılmasına;
- ətraf mühitin mühafizəsi tədbirlərinin maliyyələşdirilməsinə;

396. Təbiətdən istifadənin idarə olunmasının birbaşa inzibati tənzimlənməsinə aiddir:

- doğru cavab yoxdur.
- təbiəti mühafizənin idarə olunmasının təkmilləşdirilməsi;
- tullantıların atılma miqdarının müəyyənəşdirilməsi;
- ✓ hər mənbə üçün tullantıların limit həddi;
- ətraf mühitin çirklənmə həddi;

397. Şəhərlərin özünəməxsus xüsusiyyətlərinə aiddir:

- şəhər mühiti seçilir
- ✓ su dövrünə tamamilə pozulmuş olur
- şəhərlər az su işlədir
- ətrafa nisbətən yağıntı az düşür
- şəhərlərdə smog hadisəsi baş verir

398. Ekoloji sertifikatlaşdırma həyata keçirilir:

- məcburi, razılıqla;
- sağlamlıq, icbari.
- məqsədli, məcburi;
- istehlak, uyğunluq;
- ✓ icbari, könüllü;

399. Azərbaycanda təbiəti mühafizə sahəsindəki fəaliyyətin lisenziyalaşdırılması haqqında fərman neçənci ildə verilmişdir?

- 1996-cı ildə;
- 1998-ci ildə;
- ✓ 2000-ci ildə.
- 1997-ci ildə;
- 1995-ci ildə;

400. Təbiətdən kompleks istifadə lisenziyası müəyyən etmir:

- təbii ehtiyatlardan istifadənin istismar həddini;
- ✓ məsuliyyət həddini.
- çirklənmə həddini;
- ekoloji məhdudiyyəti;
- ciddi ekoloji tələbləri;

401. Dövlət ekoloji sertifikatlaşma sisteminin formalaşdırılmasında lazım olmayanlar:

- təhlükəsizlik tullantıları;
- ✓ təhlükəsiz tullantılar.
- standartın forması;
- elmi araşdırmalar;
- obyektin təmizlik;

402. Təbiəti parklarının ərazilərində fəaliyyət zonalarına aiddir:

- √ rekreasiya zonaları
- meqalopolislər.
- Hasilat sahələri
- sənaye mərkəzləri
- aqlomerasiyalar

403. Ekoloji deklarasiya:

- √ istehsal, emal və tullantı vaxtı ekoloji vacib əlamətlərin qeydiyyatıdır;
- istehsal və istehlak tullantılarının ətraf mühit obyektlərinin qeydiyyatıdır;
- təbii ehtiyat və ya resursların qeydiyyatıdır.
- ekoloji təhlükəsiz iş və xidmətlərin qeydiyyatıdır;
- təmiz məhsullar istehsalının qeydiyyatıdır;

404. Məhsulların təhlükəsizliyini təmin etmək üçün sertifikatlaşdırmanın aparılmadığı istiqamət:

- √ təbii mühit obyektləri;
- təbii resurslar.
- istehsal və istehlak tullantıları;
- texnoloji proseslər;
- ətraf mühit obyektləri;

405. Təbii ehtiyatlardan istifadəyə verilən lisenziyalara aid deyil:

- yerin təkindən istifadəyə icazə;
- meşələrin kəsilməsinə və heyvanların ovlanmasına görə icazə.
- √ təbii mühitin mühafizəsinə görə icazə;
- Sudan istifadəyə görə icazə;
- tullantıların suya və atmosfərə atılmasına görə icazə;

406. Xüsusi lisenziyalar:

- torpaq-bitki ehtiyatlarını idarə edən xüsusi dövlət orqanı tərəfindən verilən sənəd;
- yerin təkindən istifadəyə verilən sənədlər.
- təbii mühiti mühafizə edən orqanlar tərəfindən verilən sənədlər;
- yerli özünüidarə orqanları tərəfindən verilən sənədlər;
- √ təbii ehtiyatları idarə edən xüsusi dövlət orqanları tərəfindən verilən sənəd;

407. Təbiətdən istifadə və təbiəti mühafizə sahəsində tətbiq olunan lisenziyalardan deyil:

- təbiətdən kompleks istifadəyə görə;
- √ atmosfer havasından istifadəyə görə;
- təhlükəli tullantılarla əlaqəli fəaliyyətə görə.
- su obyektlərindən istifadəyə görə;
- yeraltı sərvətlərdən istifadəyə görə;

408. Təbiətdən istifadə fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılması:

- təbiəti mühafizə fəaliyyətinə nəzarətdir;
- təbiətdən istifadə üzrə təşkilati-texniki tədbirlər sistemidir.
- təhlükəli və digər tullantılarla əlaqəli fəaliyyət növüdür;
- təsərrüfat fəaliyyətinin tənzimlənməsinə icazədir;
- √ təsərrüfat fəaliyyətinə nəzarət və ekoloji əsaslandırma sistemidir;

409. Sertifikatlaşmanın əsas məqsədlərindən deyil:

- istehsal və istismar vaxtı ətraf mühit obyektlərinin çirklənməsinin qarşısının alınması;
- ekoloji təhlükəsiz texnologiya və istehsalın tətbiqi;
- beynəlxalq öhdəliklərin yerinə yetirilməsinə yardım etmək.

- ✓ təbii ehtiyatların qorunmasının təmini;
- təhlükəli məhsul, texnologiya və s. ölkəyə idxalının qarşısının alınması;

410. Ekoloji sertifikatlaşdırmada tətbiq olunan ekoloji markirovka nədir?

- doğru cavab yoxdur.
- istehlakçılara ekoloji təhlükəsiz məhsullar haqqında xəbərdarlıq etməkdir;
- ✓ məhsul və istehsalın ekoloji təhlükəsizlik dərəcəsi haqda istehlakçıları məlumatlandırmaqdır;
- ekoloji təhlükəsiz iş və xidmətlər haqda istehlakçıları məlumatlandırmaqdır;
- ekoloji təmiz məhsullar yaratmağa kömək etməkdir;

411. Ekoloji sertifikatlaşdırma sisteminin vəzifələrindən deyil:

- Milli məhsulun rəqabət qabiliyyətinin artırılması, ixracın stimullaşdırılması;
- ölkə iqtisadiyyatının dünya bazarına inteqrasiyasını təmin etmək;
- ✓ təbiətdən istifadənin idarə olunması mexanizminin ekoloji təhlükəsizliyin tələblərinə uyğunluğu.
- insanların həyatına, sağlamlığına, təbii mühitinə mənfi təsirin qabaqcadan xəbərdarlığı;
- istehlakçıları təhlükəli məhsullardan qorumaq;

412. Ekoloji sertifikatlaşma:

- yeni materiallar istehsalını təmin edən sənədlər toplusudur.
- ətraf-mühit obyektlərinin çirklənmədən mühafizəsinin ekoloji tələblərə uyğunluğudur;
- ✓ istehsal və proseslərin texniki rəqlament standart və müqavilə şərtlərinin tələblərinə uyğunluğudur;
- təbiəti mühafizə qanunvericiliyin reallaşdırılmasıdır;
- müəssisə və tikililərin ekoloji norma və qaydalara uyğunluğudur;

413. Təbiəti mühafizə və təbiətdən səmərəli istifadə sahəsində lisenziyalar verilmir:

- ekoloji auditin aparılması;
- ekoloji sertifikatlaşma və pasportlaşma;
- sənaye tullantılarının və radioaktiv maddələrin basdırılması;
- ✓ ekoloji ekspertizanın aparılmasına görə;
- təbiəti mühafizə istiqamətində xidmət və işlər.

414. Şəhərlərdə ətraf mühitin əsas çirklənmə mənbələrinə aid deyil:

- energetika sənayesi;
- əlvan metallurgiya;
- kimya sənayesi;
- ✓ yüngül sənaye;
- yanacaq sənayesi.

415. Sənaye müəssisələrini şəhər ətrafında yerləşdirikən ilkin nəzərə alınan amillərdəndir:

- ərazinin ekoloji vəziyyəti;
- ərazinin torpaq-bitki örtüyünün vəziyyəti;
- ərazinin təbii landsaftlarının dəyişmə vəziyyəti.
- ərazidə yağıntıların miqdarı və su mənbələri;
- ✓ ərazidə hakim küləyin istiqaməti və gücü;

416. İri şəhərlərdə ekoloji vəziyyətin gərginliyi asılıdır:

- şəhərlərdə əhalinin sıx cəmləşməsidir;
- yaşıllıq sahələrinin normadan az olmasıdır
- nəqliyyatın sürətli inkişafıdır;
- ✓ antropogen təsirin yüksək olması və əhali sıxlığından;
- şəhərlərdə sənaye sahələrinin sürətli inkişafıdır;

417. Şəhərlərin özünəməxsus spesifik xüsusiyyətlərindən (mühitindən) deyil:

- şəhərlərdə hava normadan çox qızır;
- havanın tozlu olması su buxarının kondensasiya olmasına şərait yaradır.
- şəhər özünəməxsus biokimyəvi əyalətdir;
- şəhərlərdə atmosferin şəffaflığı və su hövzələri daha çox çirkləndirilir;
- √ şəhərlərdə bitki örtüyü sıx olur;

418. Regional proqramın hazırlanması mərhələlərindən deyil;

- proqramın kompleks məqsədinin müəyyənləşdirilməsi;
- √ doğru cavab yoxdur.
- proqramın idarə olunmasının təşkilati strukturunun müəyyənləşdirilməsi;
- proqramın variantlarının formalaşması və ən səmərəlisinin seçilməsi;
- proqramın məqsədi və ilkin vəziyyətinin təhlili;

419. Təbiətdən istifadənin regional problemləri üçün səciyyəvidir:

- qiymət və tələblərin qeyri müəyyəndir;
- √ normativ proqram- məqsədli yanaşma.
- məqsədə nail olmanın alternativliyidir;
- perspektivlik və kapital tutumudur;
- mövcud texnika və məlumatların mükəmməl olmamasıdır;

420. Təbiətdən istifadə prosesində yaranan qlobal problemlərdən deyil:

- ərzaq problemi;
- xammal və yanacaq problemi.
- √ təbii mühitin qorunması problemi;
- demoqrafik problemlər;
- ətraf mühitin çirklənməsi problemi;

421. Təbiətdən istifadə prosesində yaranan qlobal problemlərdəndir:

- təbii mühitin mühafizəsi;
- atmosferin mühafizəsi və bərpası.
- çirkab sularının təmizlənməsi problemi;
- meşələrin bərpası problemi;
- √ ekoloji problemi;

422. BMT-nin ətraf mühit məsələsi üzrə konfransı keçirilmişdir:

- 1968-ci ildə;
- 1976-cı ildə.
- 1974-cü ildə;
- √ 1972-ci ildə;
- 1970-ci ildə;

423. Təbiətdən istifadə sahəsində beynəlxalq əməkdaşlıq prinsiplərindən deyil:

- bərpa olunmayan resurslardan kompleks istifadə;
- təbii resursların gələcək nəsli üçün qorunması.
- √ kənd təsərrüfatında kimyalaşdırmanın genişləndirilməsi;
- təbii ekosistemlərin qorunması sahəsində əməkdaşlıq;
- ölkələrin öz ərazilərindəki təbii resurslardan istifadə hüququ;

424. Azərbaycanın sənaye şəhərlərinin atmosfer hövzəsinin çirklənmə mənbələrindən deyil:

- √ dağ-mədən;
- energetika.
- əlvan metallurgiya;

- kimya;
- yanacaq;

425. Azərbaycanca ətraf mühitə mənfi təsir göstərən sənaye sahələrindən deyil:

- kimya;
- yanacaq;
- metallurjiya;
- √ selluloz-kağız;
- energetika.

426. Azərbaycanda təsərrüfat sahələri içərisində ətraf mühitə çox təsir göstərən:

- √ sənaye;
- nəqliyyat;
- mənzil-kommunal.
- səhiyyə;
- kənd təsərrüfatı;

427. Azərbaycanın illik su ehtiyatları təşkil edir:

- √ 24 -31 km³;
- 27 -34 km³.
- 21-27 km³;
- 10,3 – 21 km³;
- 20 -30 km³;

428. Təzminat nədir?

- qrant;
- təbiətdən istifadə sahəsində ödəniş.
- subsidiya;
- √ ekoloji zərərin pulla ifadəsi;
- kompensasiya;

429. Kioto protokolu imzalanmışdır:

- biomüxtəlifliyin qorunması üçün;
- təbii mühit sahəsində əməkdaşlıq üçün.
- bərk formalı tullantıların məhdudlaşdırılması üçün;
- √ «istilik effəkti» yaranan qazların atmosfərə atılmasının məhdudlaşdırılması üçün;
- təbii resurslardan birgə istifadə üçün;

430. ətraf mühit və inkişaf mövzusu üzrə BMT konfransı keçirilmişdir:

- 2002;
- 1972;
- √ 1992;
- 1999;
- 2005.

431. ətraf mühit üzrə BMT proqramı adlanır:

- UNİDO;
- MAQATE.
- YUNESKO;
- FAO;
- √ YUNEP;

432. Azərbaycanda qoruq, milli park və yasaqlıqların yaranma səbəbləri:

- doğru cavab yoxdur.
- heyvanat aləmini qorumaq;
- meşə kompleksini qorumasını;
- ✓ təbii ərazi komplekslərini və canlı aləmi mühafizə;
- yaşıllıqları qorumamasını;

433. Azərbaycanın torpaq ehtiyatlarından istifadənin mənfi nəticələrindən deyil:

- ✓ defilyasiya.
- eroziya;
- şoranlaşma;
- çirklənmə;
- bedlendləşmə

434. Hidrosferin çirklənmə indeksinə ən az təsir edən amil:

- istehsalın həcmi.
- çirkab suların həcmi;
- çirkləndirici müəssisələrin sayı;
- ✓ əhalinin sayı;
- istehsal məqsədilə istifadə olunan suyun həcmi;

435. Azərbaycanda təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə və ətraf mühitin mühafizəsi prosesi əlaqədardır:

- ərazi-istehsal kompleksinin inkişafı;
- sənaye və kənd təsərrüfatının inkişafı.
- müxtəlif təbii ünsürlər;
- təsərrüfatın inkişaf göstəriciləri;
- ✓ regionlarda məhsuldar qüvvələrin inkişafından;

436. Substitusiyaya nədir?

- ✓ məhv edilmiş və yararsız hala düşmüş obyektlərin əvəzlənməsidir;
- ekosistemin bərpasına yönəlmiş əməkdaşlıq formasıdır.
- ekoloji qanunpözməyə qarşı məsuliyyətdir;
- beynəlxalq tədbirlər sistemidir;
- təbii obyektlərin bərpasıdır;

437. Restitusiyaya:

- ✓ pozulmuş hüququn bərpası və zərərin ödənilməsidir;
- beynəlxalq əməkdaşlıq formasıdır;
- beynəlxalq ödənişdir.
- qanunpözmələrə dair məsuliyyət növüdür;
- vurulan ziyanın kompensasiyasıdır;

438. Təbiətdən istifadə sahəsində beynəlxalq əməkdaşlıq prinsiplərinə aid deyil:

- ✓ bioloji resurslardan istifadənin genişləndirilməsi hüququ;
- təbii ekosistemlərin qorunması sahəsində əməkdaşlıq.
- bərpa olunmayan resurslardan səmərəli, kompleks və təkrar istifadə;
- təbii resursların gələcək nəsəl üçün qorunması;
- ölkələrin öz ərazilərindəki təbii resurslardan istifadə hüququ;

439. Tənzimləmənin norma və metodlara necə həyata keçirilir?

- ✓ idarəetmə funksiyaları ilə
- təbii – resurs potensialı ilə
- bazar münasibətləri ilə

- hüquqi instansiyalar vasitəsilə
- sosial – iqtisadi göstəricilərlə

440. Təbii resursların miqdar və keyfiyyətləri haqqındakı məlumatları sistemləşdirmək və qiymətləndirmək nədir ?

- təbii obyektlərin hüquqi, qeyri hüquqi və layihə simeta sənədlər toplusudur;
 - təbii resurs potensialından istifadədir;
 - resursların sosial-iqtisadi problemlərinin həllində təbii sərvətlərdən kompleks istifadə üsuludur
- ✓ təbii resursların kadastrıdır
- təbii resurs və hadisələrin ekspertizası və monitorinqidir.

Aşağıda göstərilən 1,2,4 cavabları təbiəti mühafizə sisteminin hansı prinsipinə aiddir?

441.

1. 1, 3, 5;
2. 2, 4, 6;
3. 1, 2, 4;
4. 3, 4, 5;
5. 1, 2, 3.

- Ekoloji təhlükəsizliyinin üstünlüyü Prinsipi;
 - Enerjiyə qənaət Prinsipi
 - istehsal və ekoloji təhlükəsizliyin vəhdəti prinsipi
- ✓ səmərəliliyin mühafizəsi prinsipləri
- ekoloji təhsilin formalaşması;

442. Təbii obyekt və hadisələrin idarə olunması nədir?

- təbii obyektlərin ərazi- sahə quruluşu və nəzarət
 - təbii resursların qeydiyyatı;
- ✓ təbiətdən istifadənin idarəetmə funksiyası
- təbii obyektlərin mühafizəsi və istifadəsi tədbirlərinin planlaşdırılması;
 - təbii obyektlərin bölgüsü və yenidən bölgüsü;

443. Təbiətdən istifadənin proqram və məqsədlərini, fəaliyyət rejimini, onun strukturlarının saxlanmasını təmin edən sistem hansıdır?

- ətraf mühitin mühafizəsi məsələlərinin həllinə yönələn inkişaf mexanizmidir
 - iqtisadi və ekoloji sistemləri tənzimləyən funksiyadır;
 - Ekoloji və iqtisadi sistemləri idarə edən prinsiplərdir;
- ✓ təbiətdən istifadənin və ətraf mühitin mühafizəsinin tənzimlənməsi
- təbiətdən istifadənin planlaşdırılmasını təmin edən sistemdir;

444. Təbiətdən istifadənin və ətraf mühitin mühafizəsinin tənzimlənməsi nədir?

- Ekoloji və iqtisadi sistemləri idarə edən prinsiplər;
 - ətraf mühitin mühafizəsi məsələlərinin həllinə yönələn inkişaf mexanizmi.
 - təbiətdən istifadənin planlaşdırılmasını təmin edən sistem;
- ✓ təbiətdən istifadənin proqramı və məqsədlərini, fəaliyyət rejimini, onun strukturlarının saxlanmasını təmin edən sistemdir;
- iqtisadi və ekoloji sistemləri tənzimləyən funksiya;

Təbiətdən istifadənin regional problemlərinin həlli aşağıdakı qruplarda birləşdirilir:

445.

1. Təbiəti mühafizə tədbirlərinin sahə işçi proqramının rayonlar üzrə bölgüsünə;
2. Təbiəti mühafizənin texnoloji istiqamətinin sahə işçi proqramına;
3. Təbiətdən səmərəli istifadənin iqtisadi mexanizmlərinin regional bölgüsünə;
4. Təbii mühitin komponentləri və ya ayrıca təbii resursların mühafizəsi üzrə tədbirlər sxeminə;
5. Təbiəti mühafizənin kompleks ərazi sxemi.

- 1, 2, 3;
 - 3, 4, 5;
- ✓ 1, 4, 5;
- 2, 3, 4;
 - 1, 3, 5.

446. Təbiətdən istifadənin iqtisadi metodlarına aid deyil:

- ödənişlər;
 - subsidiyalar;
 - limitlər sistemi.
- √ aid deyil ;
- girov sistemi;

447. Təbiətdən istifadənin tənzimlənməsinin idarəetmə funksiyasına aiddir:

- özünüidarənin məhdudlaşdırılmasına;
 - məcburi göstəriş və təqdimatına.
- √ təbii resursların və təbiət obyektlərinin qeydiyyatına;
- iqtisadi və ekoloji sistemlərin idarə olunmasına;
 - təbiətdən istifadənin proqnozlaşdırılmasına;

448. Təbiətdən istifadənin və ətraf mühitin mühafizəsinin tənzimləmə metodları aşağıdakılardır:

- komplekslik, öncüllük, planlaşdırma metoduna;
- √ imperativ, iqtisadi, inzibati-hüquqi metoduna;
- iqtisadi-riyazi, statistik, inzibati metoduna.
 - balans sistem yanaşma metoduna;
 - hüquqi və qeyri-hüquqi metoduna;

449. Təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə və ətraf mühitin mühafizəsi üzrə tətbiq olunan bazar mexanizmlərindən deyil:

- çirklənməyə görə ödənişlərə;
- √ təbii ehtiyatların və çirklənmənin qiymətləndirilməsi;
- ekoloji cəhətdən təhlükəli məhsulların anbarda toplanmasına və saxlanmasına görə girov qoyulmasına;
 - havaya və suya atılan zərərli maddələr üçün lisenziyanın alınması və satılmasına;
 - ekoloji cəhətdən təhlükəli layihə və tədbirlərə maliyyə yardımının ayrılmasına.

450. İnsan və təbiətin qarşılıqlı əlaqəsinin tənzimləmə istiqamətlərinə aid deyil:

- iqtisadi, texnologiyə uyğundur;
 - inzibati- hüquqiyyə uyğundur;
 - ekoloji-maarifləndirməyə uyğundur.
- √ ictimai-sosiallığa uyğundur;
- beynəlxalq-hüquqiyyə uyğundur;

451. Komplekslik təbiətdən istifadənin iqtisadi metodlarının hansına uyğundur ?

- √ aid deyil;
- limitlər sistemi
 - subsidiyalar;
 - ödənişlər;
 - girov sistemi;

452. Təbii resursların və təbiət obyektlərinin qeydiyyatı Tİ-nin hansı göstəricisinə aiddir?

- √ Tİ-nin tənzimlənməsinin idarəetmə funksiyasına
- məcburi göstəriş və təqdimat.
 - özünüidarənin məhdudlaşdırılması;
 - təbiətdən istifadənin proqnozlaşdırılması;
 - iqtisadi və ekoloji sistemlərin idarə olunması

453. İmperativ,iqtisadi,inzibati-hüquqi göstəricilər Tİ-nin hansı metoduna aiddir?

- balans sistem yanaşma
- hüquqi və qeyri-hüquqi;
- komplekslik, öncüllük, planlaşdırma

- iqtisadi-riyazi, statistik, inzibati.
- ✓ Tİ-nin və ətraf mühitin mühafizəsinin tənzimləmə metoduna

454. Tİ-nin tənzimləmə formaları aşağıdakılardır:

- ✓ hüquqi və qeyri-hüquqi
- planlaşdırma və proqnozlaşdırma
- bazar prinsiplərinin tətbiqi;
- subsidiya və girov;
- qanunçuluq və öncüllük

455. Təbii ehtiyatların və çirklənmənin qiymətləndirilməsi ətraf mühitin mühafizəsi üzrə hansı göstəricilərə aiddir?

- ekoloji gəhətdən təhlükəli layihə və tədbirlərə maliyyə yardımının ayrılmaması.
- çirklənməyə görə ödənişlər;
- ekoloji cəhətdən təhlükəli məhsulların anbarda toplanmasına və saxlanmasına görə girov qoyulması;
- havaya və suya atılan zərərli maddələr üçün lisenziyanın alınıb satılması
- ✓ bazar mexanizmləri qanunlarına aid deyil

1,4,5 cavabları təbiətdən istifadənin hansı göstəricilərinə uyğundur?

456.

1. 1, 2, 3;
2. 2, 3, 4;
3. 3, 4, 5;
4. 1, 4, 5;
5. 1, 3, 5;

- Təbiəti mühafizənin texnoloji istiqamətinin sahə işçi proqramı
- Təbiəti mühafizə tədbirlərinin sahə işçi proqramının rayonlar üzrə bölgüsü;
- Təbiəti mühafizənin kompleks ərazi sxemi
- ✓ Tİ-nin regional problemlərinə
- Təbiətdən səmərəli istifadənin iqtisadi mexanizmlərinin regional bölgüsü;

457. Kompensasiya, stimullaşdırma, sərt terminləri Tİ-nin hansı göstəricilərinə daxildir?

- doğru cavab yoxdur
- yumşaq, xüsusi, ümumi;
- iqtisadi-riyazi, komplekslik;
- limitlər, girov sistemi;
- ✓ Tİ-nin iqtisadi mexanizmləri

458. İctimai-sosial istiqamət insan və təbiətin qarşılıqlı əlaqəsinin tənzimləmə istiqaməti ilə uyğunlaşdırmalı:

- inzibati- hüquqi;
- iqtisadi, texnoloji;
- ekoloji-maarifləndirmə.
- ✓ tənzimləməyə
- beynəlxalq-hüquqi;

459. Sosial-iqtisadi göstərici sosial-iqtisadi və ekoloji qiymətləndirməyə aiddirmi?

- aiddir
- ✓ aid deyil
- siyasi qiymətləndirmədir
- ekoloji qiymətləndirmədir
- qismən uyğundur

460. Ekoloji bazarda hüquq və səlahiyyətlərə aiddir:

- enerjiyə qənaət hüquqi
- Mülkü şəxslərin ətraf mühitə təsiri
- müəssisələrin çirkləndirmə hüquqi

- ✓ Atmosferə tullantıların atılmasına olan hüquq
- keyfiyyətə nəzarət hüququ

461. ətraf mühitin mühafizəsinin tənzimləmə məsələləri metoduna aid deyil:

- metodlar aparılmır
- ✓ Sosioloji
- inzibati – hüquqi
- iqtisadi
- informatik

462. Urboekologiyada ekoloji kompensasiyaya yönəlmiş mühəndisi- texniki vasitələrdən deyil:

- çirkab sularının və atmosfərə atılan tullantıların təmizlənmə texnologiyalarının təkmilləşdirilməsi;
- aztullantılı və tullantisız texnologiyaların tətbiqi və tullantıların təkrar emalı;
- ətraf sahələrin yeni mühəndisi metodla hazırlanması;
- ekoloji təmiz yeni nəqliyyat, energetika, rabitə və su təchizatı sisteminin işlənilib hazırlanması;
- ✓ mühəndis-texniki layihələrin maliyyələşdirilməsi

Urboekologiya coğrafi baxımdan aşağıdakı istiqamətlərdə tədqiqatlarla məşğul olur:

- 463.
- 1) Şəhər aqlomerasiyası və yaşayış yerləri qruplarının tipoloji öyrənilməsi;
 - 2) Şəhər iqlimində baş verən dəyişikliklər üzərində tədqiqatlar;
 - 3) Şəhərlərin mühəndisi geoloji əsaslarının tədqiqi;
 - 4) Landşaftda gedən dəyişikliklərin analizi;
 - 5) Cəmiyyət və təbiət arasında gedən maddələr mübadiləsinin iqtisadi-coğrafi aspektləri:

- 1,2,3.
- 2,3,4;
- 1,2,5;
- ✓ 1,4,5;
- 3,4,5;

464. Urboekologiyanın metodoloji əsasları:

- doğru cavab yoxdur.
- ✓ kateqoriya, prinsip və anlayışlardır;
- texniki, coğrafi və elmi funksiyalardır;
- struktur və amillərdir
- şəhərsalma elmi və layihəsidir;

465. Urboekologiyanın predmeti:

- şəhərlərin kompleks elmi layihələndirilməsidir.
- ✓ şəhərsalma strukturlarının təbiətlə birgə fəaliyyətinin qanunauyğunluğunun tədqiqi və optimallaşdırılmasıdır;
- şəhərlərin planlaşdırılması və regional əhali yerləşdirilməsidir;
- biosfer elementləri ilə urboekologiya strukturları arasında olan qarşılıqlı fəaliyyət və problemlərdir;
- şəhərsalma elmi və şəhərsalma layihəsidir;

466. Şəhərlərdə ekoloji təhlükəsizliyin təminatı və ətraf mühitin mühafizəsinin təşkili istiqamətlərinə aid deyil:

- istehsal sahələrinin yerləşdirilməsində ekoloji amilin nəzərə alınması;
- ekosistemin və təbii komplekslərin bərpası;
- ✓ təbii ehtiyatlardan kompleks istifadənin genişləndirilməsi.
- təbiətdən istifadənin və ətraf mühitin mühafizəsinin idarə olunmasının təkmilləşdirilməsi;
- fəvqəladə halların yaranmasının xəbərdarlığı;

467. Kompleks təbiəti mühafizə proqramının hazırlanma mərhələsidir:

- ərazinin ekoloji-iqtisadi əsaslarla rayonlaşdırılması;
- proqramın idarə olunmasının təşkilati strukturu.
- təbiətdən səmərəli istifadə tədbirlərinin ərazi differensiasiyası;

- ✓ regionun ekoloji-iqtisadi sisteminin təhlili və tədbirlərin ardıcılığı;
- təbii mühitə texnogen təsirin təhlili və tədbirlərin ardıcılığı;

468. Təbiəti mühafizə və təbiətdən istifadənin regional problemlərinin həll aşağıdakı hissələrdən ibarətdir:

- ✓ təbiəti mühafizənin kompleks sxemi;
- ətraf mühitin mühafizəsi sxemindən;
- ətraf mühitin keyfiyyət normativləri sxemindən;
- əhalinin ekoloji təhlükəsizliyinin təmini sxemindən;
- doğru cavab yoxdur.

469. Təbiətdən istifadə də regionallığa aid deyil:

- iqtisadi inkişafda sosial aspektlərin əhəmiyyətindən;
- ərazinin kompleks inkişafının əhəmiyyətinin artmasından;
- ✓ regional təbiəti mühafizə və təbiətdən istifadə problemlərindən;
- regionda baş verən siyasi hadisələrdən;
- təbiətdən istifadə və ətraf mühitin mühafizəsinin regionda həllindən.

470. İki şəxsdən ibarət olan lizinq necə adlanır?

- hüquqi
- operativ
- ✓ klassik
- obyektiv
- hüquqi

471. Ekoloji qəza və fəlakətlərin sayının artması nə ilə nəticələnir?

- mənfəət artır
- əmlak korlanır
- sosial vəziyyət yaxşılaşır]
- ✓ iqtisadi zərər artır
- sığorta halları azalır

472. Ekoloji fondun 10% hansı tədbirlərə yönəldilir?

- yerli əhəmiyyətli
- xarici texnologiyaya
- ✓ Respublika əhəmiyyətli
- lokal əhəmiyyətli
- beynəlxalq əhəmiyyətli

473. Ekoloji fondun neçə % - i yerli əhəmiyyətli təbiəti mühafizə tədbirlərinə yönəldilir?

- ✓ 60 faizi
- 15-20 faizi
- 10-15 faizi
- 20 faizi
- 40 faizi

474. Ekoloji fondlar formalaşma mənbələri hansıdır?

- dotasiyalar
- ✓ təsərrüfat fəaliyyətinin gəlirləri hesabına
- ekologiya proqramlarının tərtibi
- xarici investisiyalar
- kredit faizləri

475. İnkişaf etmiş ölkələrdə təbii mühitin çirklənməsi ilə mübarizəyə ümumi milli məhsulun necə faizi yönəldilir?

- 5 faizi
- √ 3% qədəri
- 20 faizi
- 10 faizi
- 6% qədəri

476. Mərkəzləşmiş dövlət büdcəsi hesabına hansı təşkilatın fəaliyyəti maliyyələşdirilir?

- Fövqəladə Hallar Nazirliyi
- √ Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi
- Maliyyə Nazirliyi
- Xarici İşlər Nazirliyi
- Vergilər Nazirliyi

477. Təbiəti mühafizə tədbirlərinin maliyyələşməsi hansı vəsaitin hesabına ala bilər?

- yüksək % kreditlər
- subsidiyalar
- √ bank kreditləri
- limit sistemi
- fond sistemi

478. Təbiəti mühafizə tədbirlərinin maliyyələşməsi hansı vəsaitin hesabındadır?

- yerli büdcələrin
- müxtəlif tədbirlərin
- √ büdcədən kənar ərazi ekoloji fondların
- cərimələrin
- vəsait ayrılması.

479. Ekoloji menecmentin inkişaf amillərinə daxildir:

- ekoloji ödənişlər;
- ekoloji mühitə kompleks təsir;
- √ ekoloji şəraitin monitorinqi, təsir və resursların mövcudluğu;
- ekoloji yönümlü subsidiyalar;
- ekoloji planlaşdırma və proqnozlaşdırma.

480. Ekoloji menecmentin vəzifələrinə aid deyil:

- təhlükəsiz istehsal prosesinin təşkilinə;
- ekoloji uyğunluğun təmininə;
- müəssisənin «yaşıl imicinin» yaradılmasına.
- istehsalın təkmilləşdirilməsinə;
- √ ekoloji öhdəlik və siyasətin təşkili;

Ekoloji menecment sisteminin elementləri:

1. Fəaliyyətin auditı və nəzarət;
2. Ekoloji siyasət;
3. Fəaliyyətin təşkili və reallaşdırması;
4. Təbiətdən istifadənin planlaşdırılması;
5. Ekoloji subsidiyalar.

481.

- 1, 4, 5;
- 1, 3, 5.
- 1, 2, 3;
- 3, 4, 5;
- √ 2, 3, 4;

Ekoloji menecmentin vəzifələri:

1. Müəssisənin yaşıl imicinin yaradılması;
2. Təhlükəsiz istehsal prosesinin təşkili;
3. İstehsalın təkmilləşdirilməsi;
4. Ekoloji öhdəlik və siyasətin təşkili;
5. Ekoloji planlaşdırma və proqnozlaşdırma.

482.

- √ 1, 2, 3;
- 3, 4, 5;
- 1, 4, 5.
- 2, 3, 4;
- 2, 4, 5;

483.

Ekoloji menecmentin əsasını təşkil edir:

- qiymətləndirmə, təhlildir;
- planlaşdırma, proqnozlaşdırma və monitorinqdir;
- √ balans, nəzarət, uçot və auditdir;
- ekstrapolyasiya, kartoqrafik üsuldur;
- doğru cavab yoxdur.

484.

Ekoloji menecment konsepsiyasına aid deyil:

- ekoloji menecmentin prinsipi;
- √ texnoloji, sosial ,innovasiya prosesi;
- elmin metodologiyası və rolu.
- ekoloji menecmentin funksional həcmi;
- ekoloji menecmentin təşkili;

485.

Ekoloji menecment nədir?

- təbiətdən istifadə tədbirlərinin uçotu və nəzarətini təmin edən elm sahəsidir.
- faydalı qazıntıların hasilatı, emalı və istifadəsini təmin edən sahədir.
- √ təbii resurslardan istifadədə ekoloji-iqtisadi problemlərin idarə olunmasını öyrənən elm sahəsidir;
- cəmiyyətin idarə olunmasını özündə birləşdirən bir sahədir;
- təsərrüfatın inkişafını və planlaşdırılmasını təmin edən sahədir;

486.

Köməkçi ekoloji sahibkarlıq hansı istehsal sahələri ilə əlaqədardır?

- xidmətə nəzarət ilə
- torpaqların rekultivasiyası ilə
- tullantıların emalı ilə
- √ qeyri – ekoloji istehsal sahələri ilə
- nəqliyyatın inkişafı ilə

487.

Ekoloji biznes əsas prinsipləri hansı sənəddə verilir?

- iqtisadi qanunlarda
- Ekologiya və TS Nazirliyinin sənədlərində
- CERES sənədlərində
- √ sahibkarlıq fəaliyyəti xərtiyasında
- layihə və proqnozlarda

488.

Ekologiya hüquqi hansı göstərici ilə tənzimlənir?

- Ekologiya və TS Nazirliyinin qərarları
- elmin inkişafı.
- √ ekologiya sahəsinə aid qanunvericilik aktı
- təbii resursların stimullaşdırılması
- müəssisələrin gəlirləri

489. Çirkləndirici müəssisələrin ümumdünya və ya regional əhəmiyyətli olması hansı iqtisadi tədbirlərin keçirilməsinə şərait yaradır?

- inzibati vergilər
- şərait yaratmır.
- girov sisteminin
- √ qrantların
- ssudaların

490. ətraf mühitin çirklənməsinə görə vergilər necə toplanır.

- sərbəst
- √ çevik
- investiya yolu ilə
- məqsədli
- ləng

491. ətraf mühitin mühafizəsinin idarə olunması üsullarına daxildir?

- investisiyalar
- tullantıların limiti
- √ dövlət gəlirləri ilə əlaqədar üsullar
- idxal hesabına köçürmələr
- sərbəst gəlirlər

492. Marketinqin funksiyaları:

- uzunmüddətli strateji məqsəddir;
- dövlət tənzimlənməsidir.
- müəssisənin ətraf mühitə təsirinin tənzimlənməsidir;
- proqnozlaşdırmanın təşkili və qərarların qəbuludur;
- √ planlaşmanın təşkili və informasiya təminatıdır;

493. Ekoloji bazarda alıcılar bölünür:

- firma və şirkət təmsilçiləridir;
- birlik və şirkət alıcılarıdır.
- √ fiziki və hüquqi şəxslərə;
- kommersiya və dövlət təşkilatları təmsilçiləridir;
- daxili və xarici alıcılarıdır;

494. Ekoloji bazarın gigiyenik seqmentinə (bölünmə) aiddir:

- təmizləyici qurğuların satışına;
- tullantıları emal edən texnologiyaların satışına.
- √ ekoloji təmiz mal və məhsulların satışına;
- meşə və su resurslarının satışına;
- enerji resurs növlərinin satışına;

495. Ekoloji bazarda satışın stimullaşdırıcı tədbirlərinə aid deyil:

- √ marketinq tədbirlərinin hazırlanması və həyata keçirilməsi;
- qiymətlərin aşağı salınması;
- ictimaiyyətlə əlaqələrin qurulması
- istehlakçı krediti vermək;
- çox mal almağa görə ucuzlaşma tətbiq etmək;

496. Ekoloji marketinqdə ekspert qiymətləndirmə materiallarından istifadə olunur:

- ekoloji bazarın vəziyyətinin qiymətləndirilməsindən;
- iqtisadi-riyazi modelləşdirmədən.

- ekoloji bazarın planlaşdırılmasından;
- satışın stimullaşdırılmasından;
- √ iqtisadi proqnozların hesablanmasından;

497. Ekoloji bazarda xüsusi informasiya mənbəyi:

- √ alıcıların sorğusu, sərqi-satışlardan toplanan materiallardır;
- bazar imkanlarının analizindən alınan məlumatlardır.
- ekoloji fondlardan alınan məlumatlardır;
- ictimaiyyətlə əlaqələrdən toplanan materiallardır;
- bazarın aylıq statistikasından toplanan materiallardır;

498. Ekoloji bazarda kommersion informasiya mənbəyi:

- iqtisadi-riyazi hesabat;
- √ məhsul satışı üzrə həmkar müəssisələrin informasiya mübadiləsi məlumatları;
- şirkətlərarası satışın nəticələri haqqında toplanan informasiya.
- dövlət və regional statistikas;
- uçot və hesabat;

499. Ekoloji bazarda ümumi informasiya mənbəyi:

- müəssisə və şirkətlərin statistikas;
- tədqiqatdan toplanan statistikadır;
- regional təşkilatların statistikas;
- √ dövlət və sahə statistikas;
- firma və istehsalçıların statistikas;

500. Ekoloji marketing nədir?

- təbii resurs bazarı, enerji resursları və təbiətdən istifadə sahəsində idarəetmədir;
- xammal bazalarının tarixi haqqında elmdir;
- √ ekoloji bazarın vəziyyətinin öyrənilməsinə yönələn idarəetmə fəaliyyətinin növüdür;
- ekoloji bazarın vəziyyətini analiz edən bir sistemdir;
- istehsal və istehlak statistikasını öyrənən sahədir.